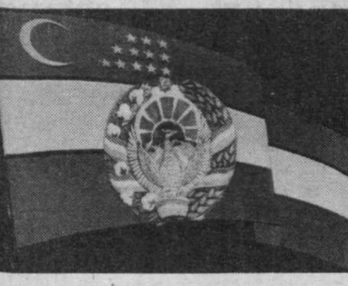

ҚУТЛУҒ ТОНГ САЛОМИ СЕНГА, ИСТИҚЛОЛ!

Шонли байрамингиз муборак бўлсин, азиз юртдошлар!

Асрлар давомида ақлу заковати ила бунёд этган бой маънавияти туфайли халқимиз мағрур яшади, меҳнат қилди, доимо ҳуррият ва эрк сари интилди.

Ана шу миллий онг, ана шу миллий ғурур бугунги истиқлолимизнинг олтин пойдеворидир.

ИСЛОМ КАРИМОВ

Муҳаммад ЮСУФ

ЖАННАТЛАРДАН ГЎЗАЛ, ҲУР ЎЛКАМ...

Сизга қандай,
Билмадим-у, ман
Бешикдаги чақалоқдайман.
Дўстлар,
Оғиз тўлдириб—Ватан! —
Дея олмоқ ўзи бахт экан!

Энди тилим чиққандай гўё,
Энди юра бошлагандайман.
Қўлингни бер,
Эй, қадим дунё —
Кўзга суртгим келар нондай, ман.

Ватан!
Қандай сеҳрли куйсан.
Пойингда жон тиксам арзийди,
Сенинг учун ўтларда куйсам,
Дарёларда чўксам арзийди!

Йўлинг оққа йўйганим-йўйган,
Бахтиёрман кутлуғ онингда
Қийқириб ман —
Кўкракка тўйган
Тойчоғингдек турсам ёнингда

.Сен энгашиб
Ўпсанг юзимдан,
Мен ҳам сенга турсам эркалаб...
Қора қошим, қора кўзимдан
Сочимгача ўзингга ўхшаб!

Ўзбегойим — Меҳрибон онам,
Бешикларинг фарзандга тўлсин.
Жаннатлардан гўзал, эй ўлкам,
Истиқлолинг муборак бўлсин!

1994 йил 30 август.

Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг уч йиллиги муносабати билан Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи аъзоларига, республиканинг барча йигит-қизларига

Азиз ёшлар, тенгдошлар!

Сизларни улуғ сана — она юртимиз истиқлолга эришган куннинг уч йиллиги билан самимий муборакбод этамиз.

Донишманд айтганидек, ҳар бир халқ ўз тарихини авайлаб келади, бу тарих неъматлари бўлмиш меросдан келажак сари илдам йўл босиш учун куч-қувват олади.

Халқ озодлиги учун қурбон бўлган миллий қаҳрамонлар жасорати, миллий равнақ учун жонбозлик қилган илм ва фан соҳибларининг фаолияти ҳар бир авлод учун йўлчи юлдуз бўлиб хизмат қилади. Она-Ватанимиз шундай фарзандларни камол топтирган буюк алломалар юртидир.

Бизнинг вазифамиз эса аждодлар ишини давом эттириш, ўтмишдан мерос қолган қадриятларни авайлаб асраш, улардан юрт равнақи, келажаги баркамоллиги йўлида оқилона фойдаланишдир.

Қалби яратиш ишқи билан ёнган ёшлар ўзларининг қурултойида Президентимизнинг "Элим деб, юртим деб ёниб яшаш керак!" деган оташин даъватини шиор этиб қабул қилдилар. Шу фидокор қалб нидоси сўзлари ижросини амалда кўрсатиш — ҳар бир йигит-қизнинг муқаддас фарзандлик бурчи. Шундагина азиз Ватанимизнинг, бу муқаддас она-заминнинг келажаги буюк бўлади.

Сизларни миллий байрамимиз, юртимиз мустақиллик куни билан яна бир бор муборакбод этиб, барчангизга мустаҳкам соғлиқ, омад ва ишларингизда улкан муваффақият тилаймиз. Ёшлик ғайрати ва шижоати сизларни бунёдкорлик ишлари сари чорлайверсин.

Улуғ айём — мустақиллик байрамингиз муборак бўлсин!

ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАР ИТТИФОҚИ МАРКАЗИЙ ҚЎМИТАСИ.

Элим деб, юртим деб ёниб яшаш керак!

ТУРКИСТОН

Ёшларнинг ижтимоий-сиёсий газетаси

1994 йил 31 август • Чоршанба • № 68 (14229) ترکستان TURKİSTAN Сотувда эркин нархда

ПРЕЗИДЕНТ ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ

29 август куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Бирлашган Миллатлар Ташкилоти тараққиёт дастурининг Европа ва Ҳамдўстлик мамлакатлари департаменти директори Антон Круидеринкни қабул қилди.

Суҳбатда БМТ билан Ўзбекистон ўртасида тобора ривожланаётган кўп томонлама ҳамкорлик муносабатлари атрофлича муҳокама қилинди.

Мамлакатимиз раҳбари Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг маҳаллий мутахассислар тайёрлаш, ишбилармонликни ҳамда хусусий секторни ривожлантириш, хусусийлаштиришни жаҳон талаблари асосида амалга ошириш ва атроф-муҳит муҳофазасини яхшилашда техникавий ёрдам кўрсатиш борасидаги дастурларини маъқуллади.

Антон Круидеринк самимий қабул учун Ислом Каримовга миннатдорлик билдириб, ҳамкорликда амалга ошириладиган ишлар тез орада ривож топишига умид билдирди.

Қабул маросимида Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ўринбосари Ў. Султонов, ташқи ишлар вазири А. Комилов ва БМТнинг Ўзбекистондаги доимий вакили Холид Малик иштирок этди.

(ЎзА).

ЎЗБЕКИСТОН — КЕЛАЖАГИ БУЮК ДАВЛАТ

Янги ўқув йили шу мавзудаги Мустақиллик дарси билан бошланади

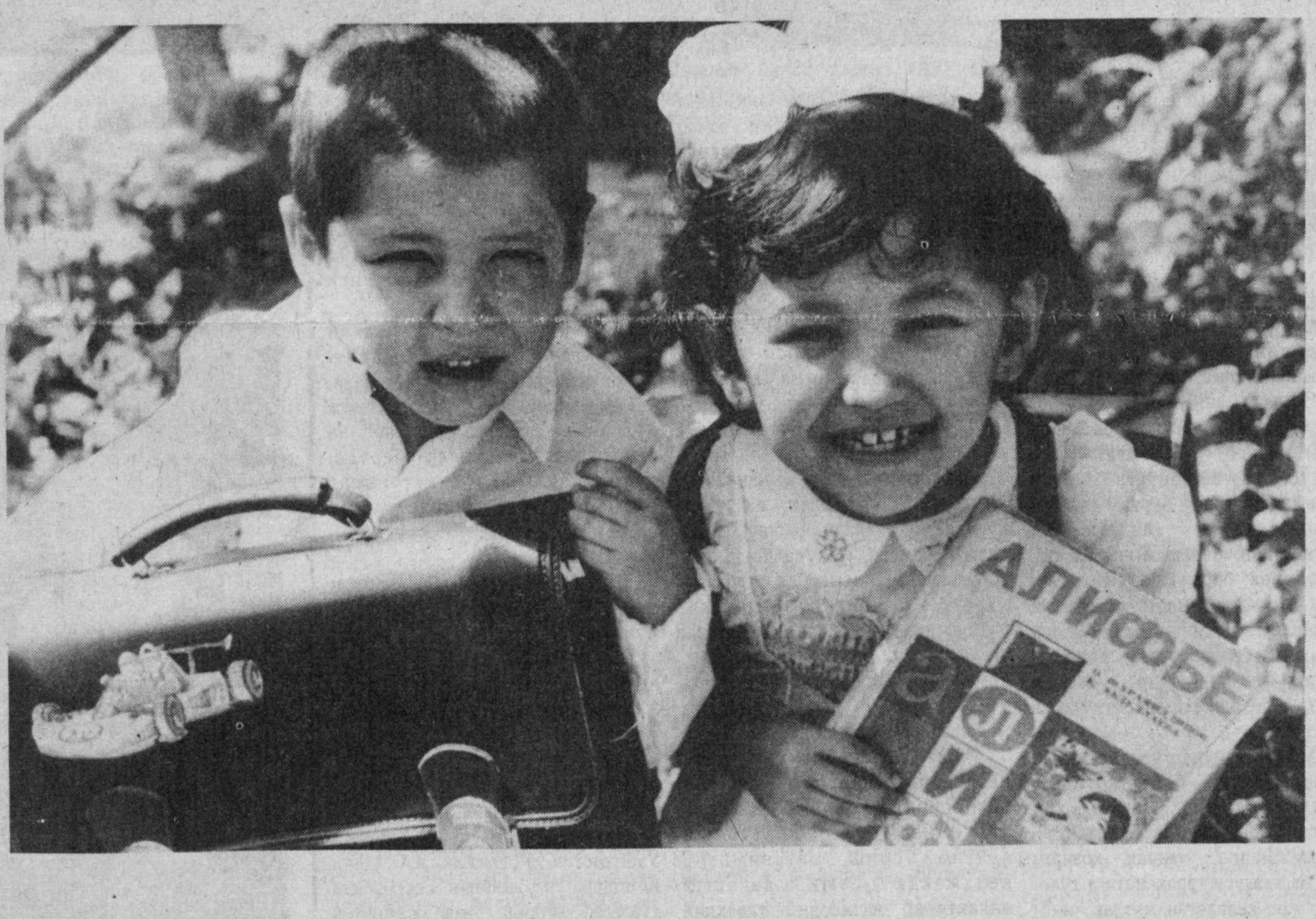

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат. Ватанимизда истиқомат қилаётган юртдошларнинг тенг ярмидан кўпи ёшлар. Уларнинг беш миллионга яқини 8963 мактабда таълим олаётир. 140 гимназия ва лицей, комплекс мактаблар, 80 та катталар таълим маркази, 49 та мактаб-боғ маърифат таратмоқда. Бу даргоҳда 500 мингдан зиёд педагог ходим хизмат қилаётир. Улар таълим бераётган навқирон авлоднинг 100 нафари Мирзо Улуғбек жамғармасининг, 18 нафари эса "Соғлом авлод учун" жамғармасининг стипендияларини олиб ўқимоқда. 55 нафар ўқувчи Америкога ўқишга жўнатилаётир. Республика олимпиадаси ғолиби бўлган 74 нафар йигит-қиз эса тест синовларисиз олий ўқув юртларига қабул қилинди.

Кутлуғ байрам шодиёналарига эш бўлиб кетадиган янги ўқув йили янада муборак ҳосилалар беришига шубҳа йўқ.

Ёш шахматчининг катта ютуғи

Тошкентлик шахматчи Рустам Қосимжонов навбатдаги мусобақадан олтин медаль билан қайтди. Ўн тўрт яшар спортчи бу юксак мукофотни Катар пойтахти — Дохада бўлиб ўтган ёшлар Осиё чемпионатида қўлга киритди.

Рустам Қосимжонов шу йил ёзда Венгрияда бўлиб ўтган ўсмирлар жаҳон чемпионатида бронза совринини олишга муваффақ бўлган эди. Венгриядан қайтгач, икки кундан кейиноқ Катарга учишга тўғри келди. Бу ерда қитъа ўсмирлари чемпионатининг биринчи босқичида 16 нафар шахматчи икки гуруҳга бўлиниб саралаш мусобақасини ўтказди. "Б" гуруҳида қатнашган Рустам 2-3-ўринларни бўлишиб, курашни давом эттириш ҳуқуқини қўлга киритди.

Рустам мусобақанинг якунловчи қисмида етти имкониятдан бешта хол тўплаб, барча ўйинчиларни ортда қолдирди. Ўзбекистонлик ёш спортчига эсдалик кубоги ва олтин медаль топширилди.

— Бу мусобақада ғолиб чиқиб, ютуқни ўз мустақиллигининг уч йиллигини байрам қилаётган республикамизга ҳадя қилиш орзум эди,— дейди Рустам Қосимжонов.— Мен бу ғалабамни давлатимиз ҳаётидаги ана шу шонли воқеага бағишлайман.

Т. ГОЛУБКИНА,
ЎзА мухбири.

Ватандошлар қутлайди

МУҚАДДАС ТУПРОҚ ОБОДУ ФАРОВОН БЎЛСИН!

Азиз Ватанимни, унинг қаҳрамон халқини, истиқлол фидойиси бўлган муҳтарам Президент Ислом Абдуғани ўғилларини Мустақиллик байрами билан чин дилдан муборакбод этаман!

Ота-боболаримизнинг табаррук ҳоки ётган муқаддас тупроқ тинчликда ва омонликда ободу фаровон бўлсин!

Яшасин Ўзбекистон миллий истиқлоли!

Аҳмад Али ТУРКИСТОНИЙ,
Саудия Арабистони.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Жаноб Президент!

Биз, Вашингтон университетининг 1994 йилда Ўрта Осиё тиллари ва маданиятини ўрганиш ёзги дастури муаллим ва талабалари Сизни ва қадим ўзбек халқини улуғ байрам — Мустақиллик куни билан чин юракдан табриклаймиз.

Ўзбекистон ҳақли равишда жаҳон маданиятининг ўчоқларидан саналади. Ўзбекистоннинг ўзига хос йўли борлиги жуда улуғ ишдир. Чунки бировлар йўли билан эмас, ўз йўли, ўз кучи билан олға юриш муҳимдир. Ўзбекистон дунёда ўзига муносиб ўрин эгаллашига ишонамиз.

Уч йил — ғоят қисқа муддат. Ўзбек халқининг эса узоқ ва шарафли тарихи бор. Сизларда Ғарбдан илгарироқ демократия мавжуд эди. Жумҳурият Президентининг "Маҳалла" деб ном олган қадимий ижтимоий жамоа шаклини кучайтирадиган тадбирлар белгилагани бизга жуда маъқул бўлди. Инсоният тарихида бундай ижтимоий жамоа жуда ноёбдир. Оврупо ва Америка ҳам ундан ўрнак олса арзийди. Чунки у одамларни бирлаштиради ва эзгуликка чорлайди.

Ўзбек тилини ўрганаётган биз, америкаликларнинг дилимизда қадимий ватанингизга нисбатан эзгу тилаклар бисёр. Биз ўзбек халқининг тарихи, тили, маданияти ва санъатига қизиқамиз. Шоир ва олимлар ҳаётини ўрганиш ниятидамиз. Айни чоғда ўзбек адабиёти намуналарини таржима қилиш истагимиз ҳам бор.

Шундай қутлуғ кунда ўзбек халқига қалб сўзларимизни изҳор этмоқдан ғоят хурсандмиз. Ўзбек халқи мустақил, ҳур, ўз динига ва ижтимоий урф-одатларига содиқ давлат сифатида мангу собит туради, деб умид қиламиз.

Сиэтлдаги Вашингтон университети Ўрта Осиё тиллари ва маданияти ёзги дастурининг бир гуруҳ муаллим ва талабалари.

Мустақиллик байроғи остида

ЖОНАЖОН ВАТАН ПОСБОНЛАРИ

Ўзбекистон мустақил деб эълон қилинганининг уч йиллиги арафасида ЎзА мухбири республика мудофаа вазири, генерал-лейтенант Рустам АҲМЕДОВ билан учрашиб, бир неча саволга жавоб беришни илтимос қилди.

— Рустам Ўрмонович, маълумки, республикамиз Қуролли кучлари давлатимиз мустақиллигининг асосий омилларидан биридир. Ҳозир армиямиз қандай ишларни бажараётгани ҳақида гапириб берсангиз.

— Ўзбекистон Республикасининг Қуролли кучлари — ўз халқининг ажралмас қисмидир. Ҳозирги кунда ёш мустақил давлатнинг армияси ҳарбий хизматчиларнинг жанговар ва ижтимоий-сиёсий тайёргарлиги, янги ташкилий-штатлар тузилмаларига ўтишга доир кундалик қизғин ишлар билан банд. Қуролли кучларни бошқариш тизими такомиллаштирилмоқда, ҳарбий таълим тизими қайтадан ташкил этилмоқда. Бу ишда муайян муаммоларнинг мавжудлигига қарамай, қуролли кучлар шахсий таркибнинг қизғин меҳнати қисмлар ва бўлинмаларнинг юксак даражадаги жанговар тайёргарлигини, мамлакатимизнинг мустақиллиги ва ҳудудий яхлитлигини, халқимизнинг тинч турмушини ишончли ҳимоя қилишни таъминлаш имконини беради, деб айтиш мумкин.

(Давоми 4-бетда).

Сийланганлар сўзласин

ВАТАНДИН ЯХШИ ЁР БЎЛМАС...

Куни кеча ёруғлик кўрган Президент фармонига кўра Мустақиллик эълон қилинганининг уч йиллиги муносабати билан Ватаннинг қатор фидойи фарзандлари шарафли орден ва нишонларга мушарраф бўлдилар. Миллатнинг буюк адиби Абдулла Қодирий биринчи бўлиб "Мустақиллик" ордени билан тақдирландики, бу халқимиз, раҳбариятимиз бағоят оқибатли эканлигидан шаҳодатдир. Буюк адибнинг миллат озодлиги йўлидаги фидойилиги орадан йиллар ўтиб бўлса-да, тақдирланди.

Олий даражада сийланганлар орасида атоқли шоир ва адиблардан Зулфия, Одил Ёқубов, Шукрулло, Тўлапберган Қайипберганов, Абдулла Орипов, Эркин Воҳидов ва бошқалар бор. Биз уларни қутлаш баробарида кўнгил сўзларига қулоқ тутамиз, албатта.

Одил ЁҚУБОВ:

АГАР АҲИЛ БЎЛМАСАК...

Мустақил давлатимиз ҳали гўдаклик палласида. Бизнинг олдимизда уни балоғатга етказиш, истиқлол пойдеворини мустаҳкамлаш каби улуғ ва масъулиятли вазифалар турибди. Шу ўринда буюк ёзувчимиз Абдулла Қодирийнинг Юсуфбек Ҳожи тилидан айтган ва биз учун васият маъносини касб этган пурмаъно, улуғ сўзларни эслаш жоиздир. Ёдингизда бўлса, Тошкентда Азизбек ҳукмронлик қилган даврда "дашти қипчоқлар бизнинг душманимиз", деб юздан ортиқ кишилар қиличдан ўтказилган эди. Шунда Юсуфбек Ҳожи кўзига ёш олиб, агар бизда шундай ноаҳиллик давом этса, азиз тупроғимиз кофирлар оёғи остида топталади, элимиз хонавайрон бўлади, деб айтади.

Яқинда мустақиллик байрамини нишонлаш комиссиясининг мажлисида улуғ ёзувчимизнинг ана шу сўзларини йиғилганларга эслатдим ва байрам концерт дастурига Юсуфбек Ҳожи моналогини киритишни таклиф қилдим. Моналог концерт дастурига киритилди. Халқимиз мустақиллигимизнинг уч йиллигига бағишланган ажойиб тўйу тантанани томоша қиларкан, шу қимматли сўзларни эшитадилар ва ёзувчимизнинг нақадар ҳақ эканлигига имон келтирадилар.

Мен улуғ адибимизга мамлакатда биринчи бўлиб "Мустақиллик" ордени берилганлигини эшитгач, халқимизнинг шу ёруғ кунларга етиб келгунча босиб ўтган бутун тарихини хаёлдан ўтказдим. Амир Темурдек аждодларимизнинг бунчалик қадр топиши, Қодирийлар жасоратининг тақдирланиши истиқлол туфайли, халқимизнинг меҳр-оқибатлилиги туфайлидир.

Абдулла ОРИПОВ:

"ОНАМДЕК МЕҲРИБОН, МУНИС..."

Дунёда ҳар бир сийловнинг ўз қадри, ўз обрўси бўлади. Ҳар кимга ҳам муроди ёр бўлиб, ўз меҳнатининг баҳосини кўриш насиб этсин. Бироқ биз бир гуруҳ ёзувчиларга насиб этган мукофотлар мутлақо бетакрор, тарихий аҳамиятга эга, деб биламан. Чунки бу мукофотлар халқимиз неча-неча даврлар орзу қилган мустақилликнинг илк мевасидир.

Бошига оғир кун тушган одам шодликнинг қадрига етади. Халқимизнинг бошига мутелик, қарамлик тушганлигини бутун жаҳон билади. Биз бир пайтлар масхараомуз даврларда яшадик. Мана энди мустақиллик шарофати билан қадриятларимиз, тилимизнинг тикланаётгани бизни беҳад қувонтиради. Илгари мажлисларда бирор киши ўзбекча гапирса, жоҳил одамдек кўринарди. Буюк адабиёти, буюк маданияти бўлган халқ шундай аҳволга тушиб қолган эди.

Бугун мустақиллигининг уч йиллигини катта тантаналар билан нишонлаб турган мамлакатимиз дунё аҳлининг назарида турибди. Истиқлол ва тараққиёт йўлини танлаган эканмиз, энди манзилни жуда ҳам узоқдан кўзлашимиз керак.

Диёрим Ўзбекистондур ки андин ифтихорим бор,
Демакким ҳур, адолатлиғ давлати барқарорим бор,
Онамдек меҳрибон, мунис Ватан бир ғамгусорим бор,
Ватандан айру кўнгилни билингки. яйратиб бўлмас,
Баайни банди булбулни чамансиз сайратиб бўлмас.

Эркин ВОҲИДОВ:

ВАТАН — БУ ЎЗБЕКИСТОНДИР

Жаҳонда мен туғилган
Ўлкадек ҳеч бир диёр бўлмас,
Бу янглиғ боғу гулшан
Ҳам бу янглиғ гулузор бўлмас,
Ватан севмақдин ортиқ
Менга оламда шиор бўлмас,
Ватан ишқида ёнган қалб
Билингки, асти хор бўлмас,
Ватан севган муродига
Етур, ҳеч дилда зор бўлмас.

Хорижий сафарлар чоғида мен шунга амин бўлдимки, хорижда яшаётган ҳар бир ўзбекнинг қонида ўз Ватани меҳри жўш уриб турибди. Ўзбекитсонлик йигит-қизлар мени кечирсинлар,— баъзиларимиз юртимизда яшаб туриб, унинг қадрини билмаймиз,— мен кўриб суҳбатлашган ватандошларнинг Ўзбекистонга муҳаббати чексиз эканлигига амин бўлдим. Одатда, киндик қони тўкилган жойни Ватан дейдилар.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МОЛИЯ ВАЗИРЛИГИ ВА МАРКАЗИЙ БАНКИ ХАБАР ҚИЛАДИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ УЧ ЙИЛЛИГИ МУНОСАБАТИ БИЛАН ЮБИЛЕЙ ТАНГАСИНИ МУОМАЛАГА ЧИҚАРИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг уч йиллигини нишонлаш юзасидан 1994 йил 1 сентябрдан ҳар бирининг қиймати 10 сўмлик иккита юбилей тангаси муомалага чиқарилади.

Оқ рангдаги, қиймати 10 сўмлик юбилей тангаси Ag 99,9 пробали, вазни бир унция — 31,103 граммдан иборат кумушдан тайёрланган. Сариқ рангдаги юбилей тангаси мис-никел қотишмасидан тайёрланган бўлиб Au 99,9 пробали олтин (10 миллиграмм) билан қопланган, вазни 28,28 граммдан иборат.

Юбилей тангалари диаметри 38,6 миллиметрли доира шаклида бўлиб, юз ва орқа томонида айланасида бўртиқ ҳошия бор.

Юбилей тангаларининг юз томонида Амир Темурнинг Тошкент шаҳрида ўрнатилган ҳайкали тасвирланган, юқори қисмида "Toskent" ёзуви бўлиб, икки томонидан нуқта билан ажратилган. Қуйи қисмида ҳайкал айланаси бўйлаб "AMIR TEMUR HAYKALI" ВА "10 SOM" ёзувлари бор.

Юбилей тангаларининг орқа томонида Ўзбекистон Республикаси Давлат Герби тасвири жойлашган, "OZBEKISTON MUSTAQILLIGININ 3 YILLIGI" ва "1994" ёзуви бор. Танганинг бутун айланаси бўйлаб нақш солинган.

Юбилей тангаларининг бўртган қисмлари тарам-тарам чизиқлидир.

Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг уч йиллиги муносабати билан муомалага чиқарилаётган юбилей тангалари чекланган миқдорда бўлиб, нумизматик қийматга эга ва кимошди савдоси орқали ўз қийматидан юқори нархларда сотилади.

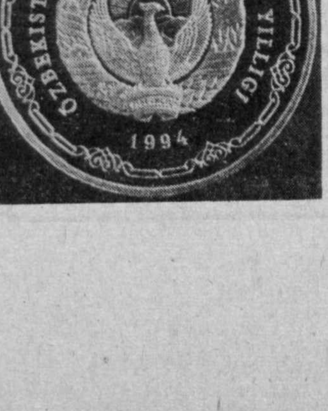

ТУПРОҒИ ЗАР, МАЪДАНИМ МАНИМ,

Энг янги тарих зарварақлари

Инсон умрида шундай кунлар бўлади-ки, у ўша кунни умрининг энг сўнгги дақиқаларига қадар орзиқиб, интиқиб, ички бир соғинч ва фахр билан эслаб юради. Яна шундай бир кунлар бўлади-ки, ёдга тушса, юракда бир оғриқ уйғотади. Агар иложини топсанг ўшандай кунни хотирангдан ўчириб ташлагинг келади-ю, минг афсуслар бўлсин-ки, бунинг иложи йўқ...

Агар юқоридаги нисбатни нафақат бир инсон, балки бир бутун халққа ишлатсакчи?

Худди инсонда фахр ва ёки нафрат билан эслангувчи кунлар бўлганидек, халқ тарихида ҳам ёруғ ва ёрқин кунлар билан бир қаторда, қаттол ва қора кунлар ёнма-ёндир. Ана шундай ёруғ, тоабад ўзбек халқининг ёдидан чиқмайдиган кунлардан бири — 1991 йилнинг 31 августидир. Худди шу кун Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг навбатдан ташқари олтинчи сессияси халқимизнинг хоҳиш-иродасини ифода этиб, оламшумул қарорни — "Ўзбекистон Республикасининг давлат мустақиллиги асослари тўғрисида"ги тарихий Қонунни

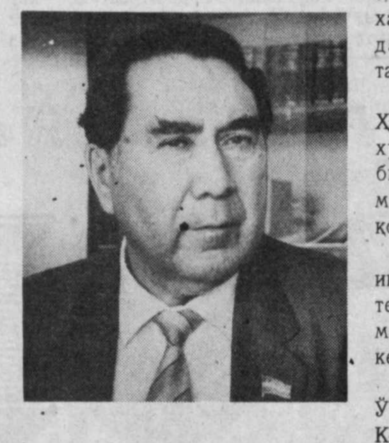

Эркин ШАЙХОВ,
Ўзбекистон халқ депутати

ОРЗУ-УМИДЛАРГА ЭЛТГУВЧИ ЙЎЛ

Биринчи мақола

қабул қилди.

Энг олий неъмат — ўз давлатчилигини тиклаш, жаҳон ҳамжамияти мамлакатлари қаторидан муносиб ўринни эгаллаш неча авлод ва аждодларимизнинг улуғ орзуси эди.

Муҳтарам Президентимиз таъкидлаганларидек: "Тарихимизнинг оғир ва машаққатли саҳифаларини эслайлик. Аждодларимиз бошидан не-не суронлар, фожиалар, талон-тарожлар кечмади!.. Мустақиллигимиз пойдеворига халқимизнинг бошига тушган оғир кунларда қатағонларга учраб, гуноҳсиз қурбон бўлган минглаб забардаст, унутилмас фарзандлари тамал тошларини қўйган... Бир сўз билан айтганда, мустақиллик, ҳуррият халқимизга ниҳоятда қимматга тушган. Ҳурриятнинг баҳоси доимо авлодлар тақдири, ҳаёти, иймони, виждони билан ўлчанади".

Энг янги тарих бу пурмаъно сўзларнинг нақадар адолатли эканлигидан шоҳидлик беради. Бунинг учун чор Россиясининг Марказий Осиёни истило қилиши, "қизил империя" қатағонларини эслашнинг ўзи кифоя.

Лекин қурбонлар, бегуноҳ тўкилган қонлар зое кетмади. Не бахтки, халқимиз қалбининг энг тўрида асраб келган пок ва ёруғ умид — Истиқлол нашидасидан баҳраманд бўлиш сиз билан бизга насиб этиб турибди.

Албатта, давлат мустақиллигини эълон қилиш билан у ёки бу мамлакат дарҳол эгамен бўлиб қолавермайди. Нафақат сиёсий, балки иқтисодий, ҳарбий, маънавий соҳада мустақилликка эришиш мураккаб жараёндир.

"Мустақилликнинг... — деб уқтирган эди И. А. Каримов, — маъноси жуда оддий. Мустақиллик дегани шуки, бизлар, асрлар оша бировларнинг оғзига қараб яшаган халқ, ниҳоят, ўз тақдиримизни, ҳаётимизни, келажагимизни ўз қўлимизга олдик. Энг муқаддас вазифа — шу буюк неъматни қўлдан бермаслик. Биз бугун она-Ватанимизнинг иқтисодий қудратини ошириш, ҳар бир оиланинг турмуш тарзини ўзгартириш ва юқори даражага кўтариш, фарзандларимизнинг бахтли келажагини яратиб бериш имкониятига эгамиз. Агар бу имкониятни қўлдан бой берсак, бизни асло кечириб бўлмайди. Қисқача айтганда, мустақиллик авваламбор иқтисодиётимизни юксалтириш, шу заминда ҳар бир оила ва инсонни фаровон, эркин ҳаётга етказиш, шу мақсадда келажагимизни қуриш учун керак".

Мустақилликни мустаҳкамлаш, туб иқтисодий ислоҳотларни амалга ошириш, маънавиятни юксалтиришнинг илмий жиҳатдан чуқур асосланган дастурлари Президентимизнинг "Ўзбекистоннинг ўз истиқлол ва тараққиёт йўли", "Ўзбекистон: бозор муносабатларига ўтишнинг ўзига хос йўли", "Ўзбекистон иқтисодий сиёсатининг устивор йўналишлари", "Ўзбекистон: миллий истиқлол, иқтисод, сиёсат, мафкура" ва бошқа асарларида ҳар тарафлама кўрсатиб берилган. Уларда қуйидаги ғоялар илгари сурилади;

— мустақилликни мустаҳкамлаш, бунинг учун халқимизнинг миллий бирлигини таъминлаш;

— давлатимизни мустақиллик талабига яраша қайта ташкил этиш: унинг янги тизимини вужудга келтириш, демократияни ривожлантириш;

— бозор иқтисодиётига босқичма-босқич ўтиш, бу ўтишни ижтимоий ларзаларсиз таъминлаш;

— сиёсатни, бозор иқтисодиётини юритишда республиканинг иқтисодий, илмий-техникавий имкониятларини чуқур таҳлил этиш ва ҳисобга олиш;

— Ўзбекистон Республикасида 129 миллат, элат вакиллари яшаб келаётганини, уларнинг ҳар бирига тенг ҳуқуқли, тенг имкониятни яратиб бериш, ўз келажагига хотиржам бўлишини таъминлаб бериш, миллий низоларга йўл қўймаслик, миллий тотувлик ва бирликни таъминлаш;

— Марказий Осиёда минглаб йиллар давомида яшаб келаётган халқлар ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлаш, бунинг учун бу халқларнинг тарихий илдизлари, маданияти, тили, урф-одатлари, тақдири, бугунги аҳволи бир хил эканлигини ҳисобга олиш, бу минтақада жойлашган мустақил давлатлар ҳамкорлигини вужудга келтириш, улар ўртасида ўзаро иқтисодий, маданий, савдо, сиёсий алоқаларни мустаҳкамлаш, Ўзбекистон давлати миллий хавфсизлигини Марказий Осиё давлатлари хавфсизлигининг таркибий қисми деб қараш;

— Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги мамлакатлари билан, хусусан Россия Федерацияси билан турли алоқаларни ўзаро манфаатдорлик асосида сақлаб қолиш ва ривожлантириш;

— хорижий давлатлар билан иқтисодий, савдо, маданий, илмий-техникавий ҳамкорликни ўзаро манфаатдорлик асосида вужудга келтириш ва ривожлантириш;

— демократия тамойилларига Ўзбекистон Республикаси Конституциясига ва Қонунларига, умуминсоний қадриятларга, халқаро ҳуқуқ меъёрларига, инсон ҳуқуқи ва эркинлигига риоя қилиш;

— халқимизга муносиб ижтимоий ҳаёт яратиб бериш;

—маънавиятни тиклаш;

— Ўзбекистонни келажаги буюк давлатга айлантириш;

— Ўзбекистон демократик давлати олдида турган иқтисодий стратегия-республикани бозор иқтисодиётига босқичма-босқич олиб ўтиш, мулк эгалари ҳуқуқларининг давлат йўли билан ҳимоя қилинишига эришиш, иқтисодиётни ўта марказлаштирмаслик ҳамда якка ҳокимликка барҳам бериш, инсон ҳақида ижтимоий ғамхўрлик қилиш, табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш, юксак самара берадиган ишлаб чиқаришни ташкил этиш, хомашёни тайёр маҳсулотга айлантириш ва бу маҳсулотни хорижий мамлакатларга сотиш, халқаро капиталга қулай шароит яратиб беришдан иборатдир.

Мустақил Ўзбекистон Республикаси ўз истиқлол ва тараққиёт йўлини ишлаб чиқар экан, ижтимоий жиҳатдан ҳимояланган бозор муносабатларига ўтишнинг ўзига хос йўлини аниқлаб олди. "Биз бошқа давлатларнинг ривожланиш жараёнида тўпланган ва республика шароитига татбиқ қилса бўладиган барча ижобий тажрибалардан фойдаланиш имкониятини истисно қилмаймиз. Айни чоғда бирон-бир андозадан, хатто у муайян мамлакатда ижобий натижаларга олиб келган бўлса ҳам, кўр-кўрона нусха кўчириш мутлақо номақбулдир", — деб таъкидлаган эди Президентимиз И. А. Каримов.

Ижтимоий йўналтирилган бозор иқтисодиётини барпо этишда республиканинг ўзига хос хусусиятлари ҳисобга олинадиган, Ўзбекистоннинг ўтмиши, ҳозирги куни ва келгуси тараққиётига тўла-тўкис мос келадиган мутлақо янги андова, ё ўзига хос йўл зарурлиги шубҳасиздир.

Энг аввало, бозор муносабатларига босқичма-босқич ўтишда Ўзбекистон иқтисодиётининг ўтмишини ҳисобга олмаслик мумкин эмас. Гап шундаки, 70 йилдан кўпроқ вақт мобайнида Ўзбекистон марказга хом-ашё етказиб берувчи ва марказда ишлаб чиқарилган тайёр маҳсулотлар учун қулай бозор сифатида сақлаб келинди. Катта иқтисодий, илмий-техникавий имконият ва бойликка эга республика иқтисодий жиҳатдан марказга қарам эди. Бунинг устига, республиканинг асосий бойлиги — пахтага ўрнатилган давлат харид нархи жаҳон бозоридаги нарх-наводан бир неча марта паст эди. Бу эса деҳқонлар аҳволининг оғирлашишига олиб келганди.

Ўзбекистон, масалан, 1988 йили четдан 3742 минг тонна кўмир, 1,608 минг тонна қора металлар прокати, 1,771 минг кубометр ёғоч-тахта, 825 минг тонна цемент, 109 минг тонна қоғоз, 1,611,1 миллион сўмга озиқ-овқат маҳсулотлари, 180,9 минг тонна гўшт, 1422,9 минг тонна сут, 149,2 миллион дона тухум, 441,1 минг тонна қанд-шакар, 3,984,4 миллион сўмга озиқ-овқат моллари (газламалар, тикувчилик буюмлари, пойабзал, мебель, енгил автомобиллар ва бошқалар) олган эди.

Аҳолининг фақат озиқ-овқат маҳсулотларига бўлган эҳтиёжларини қондириш мақсадида 1994 йилнинг ўзида республика бюджетидан 1 миллиарддан ортиқ Америка доллари ажратишга тўғри келди.

Бу собиқ марказнинг "ягона халқ хўжалиги мажмуи", "ягона режа" каби мустамлакачилик сиёсатининг натижаси бўлиб, мустақил давлатимизга қўшимча қийинчиликлар туғдирди.

Тайёр маҳсулотларга, шу жумладан, озиқ-овқат молларига бўлган эҳтиёжимизни қондиришда ҳам, ишлаб турган ва янги қурилаётган заводу фабрикаларни дастгоҳлар ва ускуналар билан жиҳозлашда ҳам собиқ марказга қарам эдик. Негаки, республикамизга мол олиб келиш ва олиб чиқиш йўллари ҳам, коммуникациялар қуриш сиёсати ҳам худди шу мақсадга мослаштириб қўйилган эди.

Республикамиз мана шу оғир иқтисодий инқироздан чиқиш, иқтисодиётни ривожлантириш, халқимизга муносиб турмуш яратиб бериш, ватанимизни келажакда буюк давлатга айлантириб иқтисодий тараққий топган мамлакатлар даражасига олиб чиқиш ва жаҳон ҳамжамиятида ўз муносиб ўрнига эга бўлиши учун энг мақбул йўл бу бозор муносабатларини шакллантиришдир.

Бозор иқтисодиёти умумбашарий ҳодиса бўлиб, жаҳон цивилизацияси ривожланиш йўлидаги муқаррар босқичдир. Тартиб асосига қурилган бозоргина ҳозир халқнинг ижодий ва меҳнат имкониятларини рўёбга чиқаришга, текинхўрликни тугатишга, ташаббускорлик ва ишбилармонликни ривожлантиришга, манфаатдорлик, унутиб юборилган хўжайинлик туйғусини қайта тиклашга қодирдир.

Шу маънода Президентимизнинг 1994 йил 21 январдаги "Иқтисодий ислоҳотларни янада чуқурлаштириш, хусусий мулк манфаатларини ҳимоя қилиш ва тадбиркорликни ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги машҳур Фармони беқиёс катта аҳамиятга эга бўлди. Бу Фармон мамлакатимизда иқтисодий ислоҳотларнинг иккинчи босқичига ўтилганлигини англатади. Лўнда қилиб айтганда, унинг аҳамияти қуйидагилардан иборатдир:

Биринчидан, у мамлакатимизда ўтказилаётган иқтисодий ислоҳотларни янада юксак босқичга кўтарди, уларга янгича сифат йўналишларини ва кафолатларини берди.

Иккинчидан, хусусий мулкка кенг йўл очиб бериш ва уни ҳимоялаш, мулкнинг барча шаклларидаги ҳар бир корхона ҳамда ишбилармонларнинг тадбиркорлик фаолиятини кучайтириш учун янги имкониятларни очади.

Учинчидан, бизнинг жаҳон бозорига чиқиш имкониятларимизни кенгайтиради, чет эл сармоялари учун юртимизга йўл очади, уларга ҳуқуқий ва иқтисодий имтиёзлар беради, пировардида Ўзбекистоннинг экспорт салоҳияти ва имкониятларини кескин кўпайтиради.

Шу билан бирга бу фармон миллий валюта обрўсини кучайтиради, бир сўз билан айтганда эса, давлатимизнинг иқтисодий қудратини оширади.

Тўртинчидан, у яқин келажакда маъмурий-буйруқбозлик замонидан қолган барча тўсиқларни бартараф этади, шу баробар, иқтисодий ҳаётимизга эркинлик бахш этади.

Президентимиз Ислом Каримов Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ўн бешинчи сессиясида сўзлаган нутқида бизда жамиятни янгилашни биринчи навбатда қишлоқ хўжалигидан бошлаш кераклигини алоҳида таъкидлади. "Агар биз мақсадимизга — фаровонликка эришмоқчи бўлсак, — деди Ислом Абдуғаниевич, — агар ишлаб чиқаришни ривожлантириш орқали халқимизни тўлиқ таъминлагувчи бўлсак, иқтисодий ислоҳотни энг аввало, қишлоқдан бошлаш керак"...

Арафа қувончлари

УЛАР МУСТАҚИЛЛИК БАЙРАМИДА ҚАТНАШАДИЛАР

2. "ОРЛЁНОК"ДА БИР СОАТ

Ҳа, бор йўғи "Орлёнок"да бир соат бўлдим. Аммо шу қисқа вақтнинг ўзиёқ тасаввуримни анча бойитди. Оромгоҳ Тошкент шаҳар трамвай-троллейбус бошқармасига қарашли. Бу ерда болалар соғлиқларини мустаҳкамлашади, ҳордиқ чиқаришади. Ёзги таътилда, албатта. Бошқа пайтда эса оромгоҳ санаторий-профилакторий ролини ўтайди. Бошқарма ишчи-хизматчилари дардларидан фориғ бўладилар. Бу ерда касалликни даволаш учун барча имкониятлар мавжуд. Шунингдек, беморнинг соғлигини тиклаши ва мустаҳкамлаши учун ҳам. Бу хайрли ишда санаторийнинг бош врачи Ойпошшохон Садриддинова бош-қош.

Айни кунларда ҳам опанинг ташвиши етарли. Болаларнинг соғлиқларини кўздан кечирадилар. Зарур кимсаларга маслаҳат, йўл-йўриқ кўрсатадилар. Шунинг учун бўлса керак, оромгоҳда кунлар қувноқ ва шодон ўтмоқда. Болаларнинг қувноқ чеҳраларини кўрган диллар эса яйрамоқда.

Мустақиллик байрамида иштирок этадиган бу ўсмирлар кечаю-кундуз тиним билишмайди. Бирор дақиқа йўқ-ки, ўз чиқишларини ўйламаган бўлишсин. Ҳаммаси байрамнинг бекаму кўст, хатосиз ўтиши учун.

Қорақалпоғистонлик мактаб ўқувчиларининг бошлиғи, бадиий ҳаваскорлар бош балетмейстери Зибаш Пирлипесованинг ҳам ташвиши етарли. Биз ўша куни у кишини бир гуруҳ рақкосалар даврасида учратдик. Миллий либослари ўзларига ярашиб турган бу қизлардан кўз узиш қийин.

Фарғона вилояти бадиий ҳаваскорлик ансамблларининг вакиллари ҳам оромгоҳнинг сўлим гўшаларида тайёрланишмоқда. Вилоят маданият ишлари бошқармаси бош балетмейстери Гулчеҳра Жалолованинг айтишича, байрамга болалар астойдил ҳозирлик кўришяпти. Мақсад Мустақиллик майдонида йиғилганлар орасида уялиб қолмаслик. Ахир Фарғона ўз ҳаваскорлари билан ҳамиша фахрланиб келган. Бу гал ҳам шундай бўлиши шарт.

Мустақиллик байрами. Унга ёшу қари ўз ҳиссасини қўшгиси келади. Шу ниятда туну кун ором билмайди. Ўзбекистон ҳам мана шунақа аҳдига вафодор кишилари билан улуғланса, не тонг.

СУРАТЛАРДА: Қорақалпоғистон ва фарғоналик ҳаваскорларнинг бадиий чиқишларидан лавҳалар.

Матн ва суратлар муаллифи
Муҳаммад АМИН.

Иброҳим ҒАФУРОВ
Ўзбекистон Давлат мукофоти лауреати

Уйғоқ сўз

ЮКСАЛИШГА ЧОРЛАЁТГАН ФАСЛ

ПРЕЗИДЕНТНИНГ ўй-хаёли ёшларда. Истиқлол дунёсида. Истиқлол дунёсининг уфқларида. Тарихда камдан-кам бўладиган бир улуғ жараён кечяпти: унинг ўйлари халқнинг ўйларига, унинг орзулари халқнинг орзуларига айланяпти...

Ҳа, Ўзбекистон янги тузум, янги ижтимоий давр, янги келажакка қадам қўйди. Неча асрлар, неча-неча азиз ўғлонлар хаёл қилган мустақил давлатчилигимизни яратиш йўлига кирдик.

XX асрда мустақилликка эришган барча мамлакатлар сингари Ўзбекистон ҳам залварли ижтимоий, сиёсий, иқтисодий ўзгариш, синов босқичларидан ўтмоқда. Бу теран тарихий жараён ва унинг ўз қонуниятлари бор. Бу қонуниятлар ҳозирда яшаётган авлоднинг кўз ўнгида содир бўлаётгани ва ҳаммамиз унинг иштирокчилари, ҳаракатдаги соҳиблари эканлигимиз диққатга сазовор ҳодисадир.

Бир тузумдан сифат ва моҳият эътибори билан бутунлай фарқланадиган иккинчи тузумга ўтиш дунё мамлакатлари тарихида ҳеч қачон кучли ижтимоий ларзаларсиз — революцияларсиз ва демак, оғир қон тўкишларсиз ўтмаган. Биз давлатимизнинг мустақиллигини Президент тимсолида жаҳонга маълум қилган чоғда олдимизда шу жараён ва унинг тарихий қонунияти кўндаланг турарди. Лекин, Президент шундай бир сиёсий йўлни танладики, охир-оқибатда у ўша машъум қонуниятни синдирди. Унинг эскириб. анахронизмга айланиб қолганлигини жаҳон кўз ўнгида исботлаб берди. Янги иқтисодий тузумга ларзаларсиз, тадрижий такомил йўли танланди. Аслида бу йўл ҳам текис ва осон эмас. Жисмоний турмушимизда ларзалардан сақланолдик, лекин уларнинг кучи миллий онг устига тушди. Онгимизнинг узоқ йиллик тоталитаризм занжирлари ва инстинктларидан халос бўлиши қийинчиликлар ичида кечмоқда. Тараққиёт йўлимизда дуч келаётган қийинчилик ва мураккабликлардан қўрқиш оқибатида ўтмишни қўмсаш ҳоллари кузатилмоқда. Таназзуллар ичида яшашга ўрганиб қолган онгимиз ўз эркига ўзи эга бўлиб, шу асосда муносиб ҳаёт кечиришни тўла ўзлаштириб ололгани йўқ. Ҳаётимиздаги маънавий-маданий ларзалар ана шу жараён билан чамбарчас боғлиқ. Лекин бизнинг танлаган йўлимиз бу жараёнлардан оғир талофатларсиз ўтиш имконини беради. XX асрнинг охирги ўн йилида бошқа йўллар эмас, фақат шу йўл — цивилизация ва инсонпарварлик йўли мустақилликка янги эришган давлат учун энг тўғри ва мақбул эканлигини исботлади.

ШУ ЙЎЛ БОИС ЎЗБЕКИСТОН жаҳон мамлакатлари иқтисоди, маданияти, илм-маърифати билан чамбарчас боғланиш жараёнларига кирди. Ўзаро тенг манфаатдорлик асосида кенг алоқалар ўрнатиш қанчалар самарали эканлигини ҳозирда ҳар биримиз кўриб турибмиз. Ажабмаски, биз танлаган йўл жаҳон мамлакатлари ўртасида ҳурмат-эътибор қозонди. Ўзбекистонга, унинг меҳнаткаш зиёли халқига, келажагимизга ишонч уйғотди.

ШУНИСИ ҲАМ БОРКИ, феодализмдан капитализмга ўтиш кўп синовлар ва тажрибалардан ўтган. Лекин коммунизмдан эркин бозор иқтисоди ва демократик тараққиёт йўлига ўтиш тажрибалари бизнинг авлод зиммасига тушди. Шунда бизнинг ўз инсоний имкониятларимизни эркин намоён қилишга тайёр эмаслигимиз маълум бўлди. Бизгина эмас, Европа ва Россиянинг қанчадан-қанча етук ақл эгалари — сиёсатдонлар, иқтисодчилар, публицистларни ҳам бу қайта бунёд бўлиш жараёни ғоятда шошириб қўйди. Биз эса ишни ўз мустақил давлатчилигимиз қонунларини яратишдан бошладик. Айни бир пайтда барча йўқотган, бой берган миллий анъаналаримиз, тарихий, меросий қадриятларимиз, миллий мафкурамизни тиклаш, қайта бунёд этишни қатъий изга қўйдик. Озгинагина тарихий бир фурсатда мамлакатимизнинг қиёфаси ўзгарди. Шаҳарлар, туманлар, қишлоқлар янгиланди. Мамлакат яхши томонга ўзгарар экан, албатта, одамлар ҳам ўзгаради. Эркин мунаввар муҳит одамлар қиёфаларини ҳам мунаввар қилди.

Мен шундай ақлий-иқтидорий мунавварлик аломатларини, айниқса, ёшларимизда, мурғак ўғил-қизларимизда кўрганда, мамлакатнинг камолига ишончим яна юз карра ортади. Ўзбекистон ёшлари олдида илгари ҳеч бир авлодга насиб қилмаган ўсиш, ўз бахт-саодатини эркин қуриш имкониятлари очилди.

МЕН ЁШЛИКНИ жасорат билан олға интилаётган пиёдага ўхшатгим келади. Шижоаткор пиёда ҳадемай руҳ ҳам бўлиши мумкин, от ҳам, фил ҳам, фарзин ҳам бўлиши мумкин. Бунда пиёдага журъат билан бирга кордонлик, ақл-идрок, стратегик ва тактик маҳорат ҳам керак!

Шунга ишончим комилки, ёшларнинг жасоратига ақл ва маърифат, кордонлик ва ирода, собитқадамлик ва матонат қўшилганда, улар ҳеч шубҳасизки, ўзлари ва жонажон ватани учун энг зарур иш ва юмушларни муваффақият билан адо этишликка қодир бўладилар.

ВАТАН ТАҚДИРИ ўз қўлига теккан ёшлар она юрт ишига лоқайд, бепарво бўлишларига асло ҳақли эмаслар. Ватанни ва унинг тақдирини жон ичра жон, қон ичра қон деб билмагунча ҳақиқий жонфидолар юзага чиқмайди.

Биз миллионларча ёш ўғил-қизларни ватан фидокорлари қилиб тарбияламагунча қаноатланиб ўтиришга ҳаққимиз йўқ. Президент айтганидай, мамлакат ва унинг мустақиллиги ана шу миллионларга суянади. Ана шу миллионларнинг сайъ-ҳаракатлари билан мамлакат кучга киради, шан-шукуҳ ва шарафга эга бўлади.

Жаҳон цивилизациясининг муносиб вакилига айланади.

ЎЗБЕКИСТОН цивилизацияси шундай фидокор ёшлар билан бунёд бўлади. Яна қайтараман: шундай ёшлар Ўзбекистоннинг тираги ва суянчига айланадилар. Ҳа, Ўзбекистон уларга таянади. Ўз истиқболини уларда кўради.

Кейинги пайтларда миллий мафкурамиз ҳақида хилма-хил фикрлар ва қарашлар ўртага ташланмоқда. Буни ижобий ҳол деб қарамоғимиз керак. Балиққа тоза сув қанчалик керак бўлса, бизнинг жамиятимизга ҳам миллий мафкура тушунчалари шунчалар зарурдир.

Мен ҳозирги замонда соғлом фикрли бўлиш, соғлом фикр юритиш асосий ҳаётий ва инсоний ақидамизга айланишини истардим. Юртбоши бизга шундай фикр намунасини кўрсатмаяптими?

Америка прагматизми билан Америка бўлганлигини унутмайлик.

Ҳозир шунга амин бўлдикки, энг оддий ишларда ҳам соғлом фикр ютиб чиқади, энг мураккаб, чигал ишларда ҳам соғлом фикр ғалаба қилади. Ҳаётда жуда кўп мушкул муаммолар жуда оддий ҳал бўлишига гувоҳ бўлганмиз. Ҳаёт оғир, мураккаб схемаларни эмас, оддий, содда, тўғри ечимларни ёқтиради ва ёқлайди. Тўғри ва оддий ечимлар эса фақат ва фақат соғлом фикр юритгандагина юзага чиқади.

Тарих саҳифалари сўйлаб турган не-не қонли фожиалар, миллий низолар, диний-ирқий худбинликлар, мумтозлик манфаатпарастликлари ва улар туфайли юзага чиққан урушлар — булар ҳаммаси, назаримда соғлом фикр йўқотиб қўйилганлигининг тўппа-тўғри оқибатидир.

Аксинча, қаердаки соғлом фикр ғолиб ва устивор экан, ўша ерда миллий кучлар бирлашиб ватан манфаатлари йўлида ажойиб муваффақиятлар қозонаётганликлари кўзга ташланади.

СОҒЛОМ ФИКР тарбия топганда, ёшлар мамлакат равнақи учун ҳамма нарсани ҳисоб-китоб қилиш, ҳисобдон бўлишга ўрганиб оладилар. Биз эндиликда моддий ресурсларимизнигина эмас, ақлий, маънавий, салоҳий бойликларимиз, бутун яшаш шароитларимиз, табиий муҳитимизни ҳам жиддий илмий ҳисоб-китоб қилишга одатланамиз. Соғлом фикрнинг боши ҳам шу: ҳисоб-китоб! Ҳисобини билмаган одамнинг бири икки бўлмаганидай, ҳисобини қилмаган мамлакат ҳам жаҳон рақобатига қобил бўлмайди. Ҳисобини билмаган хонадонни тартибсизлик кемириб ётади.

Ёшларимиз замонавий юксак саноатлашган ва цивилизациялашган ҳаётнинг қанчадан қанча ўзлаштирилмаган соҳаларини мукаммал эгаллаб олишлари энг муҳим вазифларимиздан бўлиб турибди. Зотан, Ўзбекистон ўн йил ичида замонавий юксак саноатлашган мамлакатга айланади. Маъруф ишчилар, зиёлилар ва маъруф деҳқонлар мамлакати!

Комил ишонч билан айтаман: Ўзбекистон ҳар қачон комил иқтидорларни рўёбга чиқариш йўлидан боради. Кишилик учун муносиб ҳаёт ана шундагина қурилади! Буларни баландпарвоз гаплар деб тушунманг. Албатта, муҳитимизда камчиликлар, ечилмаган масалалар мавжуд.

Ижтимоий фаоллик айнан ёшларга нисбатан олиб қараганда, бу энг аввало кашфиётчилик, ҳаёт ва ижтимоий муҳитни маҳорат билан қуришдир. Ёшларда кашфиётчилик руҳини мен ҳаётни юксалтиргувчи қудратли куч деб биламан. Улар ҳаётни тинимсиз бир поғонадан иккинчи поғонага кўтариб боради.

Атрофимизга зийрак назар солиб яшашга ўрганайлик. Илғор мамлакатлар ёшлари қандай? Очиғини айтай, уларнинг мияси компьютер бўлиб кетган. Тафаккур учун яхши шароитлар яратилган. Кашфиётчилик ҳар томонлама ривож топган.

ЎЗБЕКИСТОН таълим дастурларида ёшларнинг кашфиётчилиги, илм-ҳунарда моҳирлиги, дунёга соғлом фикр, соғлом мафкура билан қараши асосий ўринда туриши жоиздир.

Ёшларимиз ҳозирги замон иқтисодининг барча соҳаларида омилкор ва ишбилармон бўлишларини ва энг муҳими, ишбилармонликни ватанпарварлик ва инсонпарварлик билан қўшиб олиб боришларини орзу қиламиз. Бойлик кетидан қувиш равнақ кетидан қувишга тенг бўлганда, бу чинакам олижаноб иш бўлади.

Биз яна ёшларимиз фундаментал фан соҳаларини кучли эгаллашларини, кашфиётчилик руҳини қўлдан бермасликларини орзу қиламиз. Биз ҳозирда илғор Ғарбга шогирд тушишдан бўйин товламайлик. Ўз даврида ҳам, ҳозир ҳам кўпгина Ғарб олимлари Фарғоний, Ибн Сино, Форобий, Беруний, Хоразмий, Улуғбекларга шогирдликни ўзларига фахр билганликларини унутмайлик.

Худди шунингдек, замонавий спорт турларини эгаллаш, жасорат, жўмардлик, ҳарбий лаёқатларни тарбиялаш алоҳида эътиборни талаб қилади. Ўзбекистоннинг ҳарбий ва спорт шуҳратини кўтариш тўлалигича ёшлар зиммасига тушади.

ДЎСТЛАРИМ! Қайси соҳада ишламанг, Ўзбекистон шуҳрати кўз ўнгингизда машъал бўлиб турсин. Халқ ўз мамлакатининг шуҳрати, шон-шавкати учун курашсагина ва буни ҳар нарсадан ортиқ билсагина, у мамлакат ҳеч қачон саодатини йўқотмайди.

ЎЗБЕКИСТОН — ВАТАНИМ МАНИМ!

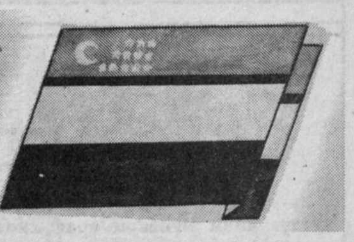

Абдулҳамид МАЖИДИЙ

ЎЗБЕКНОМА

Дунёнинг тарихи ажойиб китоб,
Одамнинг умри қизиқ саргузашт.
Ё дунё бир муҳит, умр бир гирдоб,
Ё умр бир қуюн, дунё катта дашт.

Гирдобдек ҳаётда айланган умр
Қуюндек саргашта кезган одамзод,
Ҳаётдан топмаган заррадек ҳузур,
Тақдир кишанидан бўлмаган озод.

Сутдан бошқа оқ ранг кўрмай жаҳонда,
Армон ичра кетди саноқсиз инсон.
Қондан бошқа луқма топмай жаҳонда,
Афсус ила ўтди минг-минг билимдон.

Омонсиз замона унга дамбадам,
Бу ҳаёт, — деб заҳар қотил ичирган.
Таболгунча одам — бу кунги одам,
Ўз бошидан кўп азоблар кечирган.

Жаннатдек шу гўзал, унумли тупроқ,
Бу ҳалол меҳнатнинг гуллаган боғи,
Бир замон бўлгай алангали ўчоқ
Вулқонлар қайнаган азобнинг тоғи.

Бурунги замонлар бу мамлакатда,
Анҳорлар ўрнида вулқонлар оққан.
Бу ўт оқини қутурган фурсатда,
Одамнинг бахти йўқликда улоққан.

Оғир даврларни кечирган одам.
Эркин яшамоқда на йўл, на йўруқ,
Ҳар шодликнинг туби бир катта мотам,
На шафқатдан, на ҳақ, на ҳуқуқ.

Бир замон курашган икки аждаҳо,
Хоразмшоҳ билан қотил Чингизхон.
Қон йиғлаган Амударё, Сирдарё,
Қондан берган бир ҳовуч ун тегирмон.

Мамлакат бағрига санчилиб тикан,
Болалар кўрсатган мудҳиш юзини,
Ўтган замонларда чиқарар экан
Бировнинг бахти бировнинг кўзини.

Хоразм шоҳини мот этди Шатранч,
Бу ўйинда ютуқ бўлмай муяссар.
Бир лаҳзада бўлди азамат Урганч,
Бир минг йиллик тупроқ билан баробар.

Ағдарилди бўлиб ер билан яксон.
Танланган меҳнатдан тикланган бино,
Хоразм шоҳини енгди Чингизхон
Бир ўғрини қароқчи урди гўё

Очкўзларнинг кўзи аммо тўймади,
Урганч шаҳри икки ҳафта таланди.
Ожизларни талаш билан қўймади.
Яланғоч шаҳарга ўтлар қаланди.

Аждарлар курашнинг бутун оғири,
Тоғ янглиғ омманинг устига чўкди.
Кесилди, одамнинг ҳаёт томири
Қиличлар гўдаклар қонини тўкди.

Қуллар меҳнатининг бутун ижоди,
Бир мартаба мамлакатдан силинди.
Маъмурликнинг йиғи билан бунёди
Туби билан бир қатла йўқ қилинди.

Чингизники бўлди вайрон мамлакат,
Қайта бошдан ғиштга ғиштлар қаланди.
Қайта бошдан бандга тортилди меҳнат,
Қайта бошдан пешона тер таланди.

Юз йиллаб таланган пешона тердан
Бузғунлик дардига қилинди дору.
Қайта бошдан дона олинди ердан,
Яна ҳақ, деб тез қурулди тарозу.

У чоқда ўғрининг лақаби одил,
Ким ҳаёсиз, шайтон бўлса — мўътабар
Ким бош кесар бўлса, раҳимдил,
Ким тер тўкса, у ҳайвондан беш баттар.

Ҳайвонга топилган бир оғилхона
Бир фақирға насиб ё рози қилмас.
Йўрға отлар нишхўрди арпа-дона,
Отдан кучли бир деҳқонга топилмас.

У замонда ўлка бўлмасди обод,
То бошқа бир ўлка вайрон бўлмаса.
У замонда бино бўлмасди бунёд,
То неча минг инсон қурбон бўлмаса.

Бир замонлар обод эмиш Самарқанд,
Бағрида саноқсиз мадраса, сарой,
Сонсиз боғлар билан "Фирдавс монанд"
Оламда йўқ эмиш бунинг каби жой

Шероз қирғинида бир куни Темур
Машҳур ҳофиз билан учрашиб қолди.
Бир дам қилди уни назарга манзур
Гўёки шоирнинг кўнглини олди.

Деди: Эй Шерозий қаландар, дарвеш,
Қилмоқчиман сенга бир ишни раво.
Одатим салб юриш, мақсадим бир иш:
Гулласин Самарқанд билан Бухоро.

Тотмабсан зарбамнинг аччиқ заҳрини,
Бағишлабсан — етай, деб висолига,
Бухоро билан Самарқанд шаҳрини
Битта қизининг қора холига...

Биз қилмадик бир мамлакатни вайрон
Бир миллатни ўзимизга асир, қул,
Меҳнат ила ватанимиз гуллаган
Одамзот шараф ишига машғул.

Асримизни кўрган бу қари дунё
Қайтадан насиб этди ёшлик — гўзаллик.
Озодлик тарихида экан муаммо,
Бу чигални ечди фақат аҳиллик.

"Ўзбекнома" уч қисм бўлиб, кейинги икки қисм Ойбек ва Ғафур Ғулом томонидан ёзилган. А. Мажидий қаламига мансуб ушбу биринчи қисм 1937 йил 3 мартда "Ёш ленинчи" (33-сон) газетасида 83 банд ҳажмида шоирнинг сурати билан чоп этилган — Ҳ. У.

Муаллиф ҳақида

Абдулҳамид Мажидий 1901 йили Самарқанд вилоятининг Каттақўрғон марказидаги Ҳайдар Чаман маҳалласида туғилди. Унинг отаси катта нуфузга эга бўлган руҳоний-деҳқон, онаси эса эскича билимга пеш, иффатли уй бекаси эди. У дастлабки таълимни ўз уйида — отасидан, сўнгроқ тоғаси — катта шоир ва муаллим Абдували акадан олди. Каттақўрғондаги рус-тузем мактаби ва эски мактабларда ўқиб савод чиқарди.

У ўзининг ижодий фаолияти давомида мактаблар, турли газеталар ва журналларда фаолият кўрсатиб, қатор шеърлари, ҳикоялари, публицистик ва илмий мақолаларини эълон қила борди. У "Зарафшон", "Озод Бухоро", газеталарига бош муҳаррир бўлди. "Машраб", "Муштум" сатирик журналларини ташкил этишда иштирок этди ва бу журналларда ишлади. "Қизил Ўзбекистон" газетаси ва "Аланга" журналларида ҳам меҳнат қилди. Оз муддат (1934) йилда Ёш ленинчида ҳам ишлади.

Абдулҳамид Мажидий ўзининг қисқа ва бой ижодиёти давомида юздан ортиқ ғазал-шеърлар, юзга яқин сатирик ва юмористик шеърлар, элликга яқин турли мавзуларда бадиий баркамол ҳикоялар, ўнлаб публицистик мақолалар, фельетонлар, қолаверса адабиётшуносликка доир йигирмага яқин илмий мақолалар ҳамда ўрис ва форс тилларидан ўзбекчага ағдарилган ўнга яқин асарлар қолдирган улуғ ёзувчи эди. Унинг ёзувчи сифатидаги бадиий кучи ва тафаккур қобилияти ўша 20- ва 30-йилларнинг энг нуфузли ёзувчилари Чўлпон, Фитрат, Абдулла Қодирий, Шокир Сулаймон, Элбек, Усмон Носир,Сотти Ҳусайн, Отажон Ҳошим каби улуғлар билан шахдам беллаша оладиган даражада эди. Аммо ғазалнависликда, аруз вазнида унинг бетакрор қобилияти Муқимий ва Фурқат, Ҳамза ва Завқийлар даражасига етиб қолган эди, десак хато бўлмас. Шундан бўлса керак, 1937 йили Жумҳурият Ёзувчилари уюшмасида ҳамда "Ёш ленинчи"нинг махсус топшириғи билан ўзбек халқининг бутун руҳияти, "турмуш тарзи" тасвирига бағишланган достон-ода ёзиш уч кишига — уч баркамол шоирга берилган эди. Асарнинг биринчи қисми (83 банд ҳажмида)ни шу мўътабар шоир ёзди.

Ҳайдарали УЗОҚОВ.

Истиқлол қалдирғочлари

АСАКА АВТОМОБИЛЬ ЗАВОДИДА

Асакадаги "ЎзДЭУ" қўшма корхонаси Андижон шаҳридан 15 чақирим узоқликда. Айни пайтда қурилиш ишлари жадаллик билан олиб борилаётган бу улкан қўшма корхонада сал кундан кейин мустақил Ўзбекистонимизнинг илк енгил автомобиллари ишлаб чиқарилади.

Корхона маъмурий биносига яқинлашишимиз биланоқ ташқари ҳовлида хизмат қилиш учун шай турган оқ, қизил рангдаги бир нечта чет эл автомашиналари диққатимизни тортди.

— Булар корхона маҳсулотими, — дея шошилиб сўради ҳамроҳим дуч келган кишидан.

— Йўғ-е, — кулиб жавоб қилди нотаниш киши, — булар "ДЭУ" маҳсулоти, буларни корейс биродарларимиз ўзлари билан бирга олиб келишган. Яқин кунларда бизда ҳам худди мана шу хилдаги енгил автомашиналар ишлаб чиқарилади.

—Корхона бош директори Шуҳрат Юсупов хизмат юзасидан Тошкентдалар, муовинлари Хван Чан ва Зафар Зулуновларни кутишингизга тўғри келади. Улар ўзаро маслаҳатда, — деди котиба қиз бизни бевақт ташрифимиздан ўнғайсизланиб. — Чет кишилар, қолаверса сиз журналистлар билан фақат ишдан кейин суҳбатлашишга имкон бор, — қўшимча қилди котиба яна.

Дарҳақиқат шундай бўлди. Биз корхона раҳбарларини қабулхонада салкам бир ярим соат вақт кутиб қолдик. Таомилга айлангани учунми бу ҳол котиба қизга заррача ҳам таъсир этмади.

— Япония корхоналарида журналистларни фақат ишдан кейингина қабул қилишади. Сизларда ҳам энди шу одатга амал қилинар эканда, — ҳазил аралаш сўрадим корхона раҳбарининг муовини Зафар Зулуновдан.

— Тўғри, — дея кулимсираб жавоб қилди муовин. Японларда шундай. Улар иш вақтидан унумли фойдаланиш учун шундай йўл тутсалар эҳтимол. Бундан ташқари, чет кишининг корхонага бевақт ташрифидан ишчининг фикри ўзгаради, хаёли бўлинади ва маҳсулот сифатига путур етиши мумкин. Японлар асосан шуни назарда тутадилар...

Асака шаҳридаги Ўзбекистон ва Жанубий Кореянинг "ЎзДЭУ" қўшма корхонаси қурилиши ўтган йилнинг биринчи чорагида бошланган. Салкам 55 гектар майдонни эгаллаган бу улкан корхона Ўзбекистондаги ягона автомобиль заводи бўлишига шубҳа йўқ. Бунёдкорлик ишлари 1995 йилнинг биринчи чорагида тугалланиши режалаштирилган. Кенг ва катта ҳажмдаги қурилиш ишлари учун 658 миллион Америка доллари сарф этилади. Андижондаги 161, 162-қурилиш трестлари, "Андижонводстрой", "Андижонирстрой", "Агропромстрой" каби қурилиш ташкилотларининг 400 дан ортиқ бунёдкорлари қурилиш ишларини ниҳоясига етказмоқдалар. Автомобиль корхонаси қурилишида ўзбек, рус, корейс, тожик ва бошқа миллатли ёшлар бир тану бир жон бўлиб ишламоқдалар.

Қўшма корхонанинг дастлабки маҳсулотлари 1996 йилнинг март ойидан бошлаб чиқиши кўзда тутилган. Бу ерда асосан 3 хил автомобиль: "Тико", "Рейсер", маркали енгил автомашиналар билан бирга "Дамас" маркали микроавтобус ҳам ишлаб чиқарилади.

Булар албатта "ДЭУ" маҳсулотидан фарқли ўлароқ табиий шароитларга мослаб яратилади. Бу ҳақда албатта олдиндан бир фикр айтиш қийин. Энг муҳими, Ўзбекистон автомобили жаҳон талаблари асосида харидоргир бўлишига кафолат бор.

Биз мақоламиз бошида Андижон шаҳри "ЎзДЭУ" қўшма корхонаси оралиғида 15 чақиримлик масофани эслатиб ўтган эдик. Янги автомобиллар бу масофани тўхтовсиз ўртача 2-3 дақиқада босиб ўтади. Камхаржлиги билан ҳам ниҳоятда эътиборли. 100 чақирим масофага атиги 5 литр ёнилғи сарф этилади.

Ҳа, Ўзбекистон автомобиллари шаҳар ва қишлоқларимиз кўчаларини тўлдиришига яқин кунлар қолди.

Ғаффор РАСУЛ,
"Туркистон" мухбири.

Зарафшон бўйларида

"АСКАРЛАР ҚЎШИҒИ—94"

Самарқанд шаҳар Ёшлар Иттифоқи билан Самарқанд гарнизони ҳамкорликда "Аскарлар қўшиғи-94" кўрик-танловини ўтказдилар. Мустақиллигимизнинг уч йиллигига бағишланган ушбу тадбирда "Самарқанд юлдузлари-94" кўрик-танловининг ғолиби Маҳмуд Саломов ҳам ўз қўшиқлари билан қатнашди.

Танловда бешта ҳаваскорлар дастаси иштирок этди. Биринчи ўрин автомобил командирлари тайёрлаш олий ҳарбий билим юртининг дастасига насиб этди.

БИТАЁТГАН ҚУРИЛИШЛАР

Сиёб туманида ёшлар қурилишлари кейинги йилларда камаймаяпти. Масалан, Самарқанд тиббиёт институти учун 48 хонадонли уй, учинчи туғруқхона учун қўшимча бино битиш арафасида, Андижон кўчасидаги ҳаммом, Чашмадаги подстанция бугун-эрта фойдаланишга топширилади.

Ушбу қурилишларни асосан ёшлар ва ёшлар бошлиқ бўлган ташкилотлар амалга оширмоқдалар.

БОҒИШАМОЛДА

Туман ҳокимлиги ободончиликка катта эътибор беряпти. Уларга 855-йўл қурилиш бошқармаси бош-қош. Туман ҳудудида бунёд этилаётган Боғи Мунаввар, Боғи Эрам, Боғи Улуғбекларда иш қизғин.

РЕГИСТОНДА

Ер ости йўли мустақиллигимизнинг уч йиллигига қадар ишга туширилади. Шунингдек, Регистондан Бибихоним мадрасаси, Темур Жомеъ масжиди, Шоҳи Зиндага олиб чиқадиган бугунги Тошкент кўчасининг икки ёнида қад ростлаган савдо расталари испан элчиси Клавихо айтган, тасвирлаган 1404 йилнинг ёзидаги Самарқандни эслатади.

Қани энди, бу расталар яна ўшандагидай турли-туман маҳсулотларга тўлиб кетса... Қани энди шу кўчаларни яна бир бор тўлдириб Темур бобомиз (нинг руҳи) ўтса...

А. МАМАРАСУЛОВ
"Туркистон" мухбири

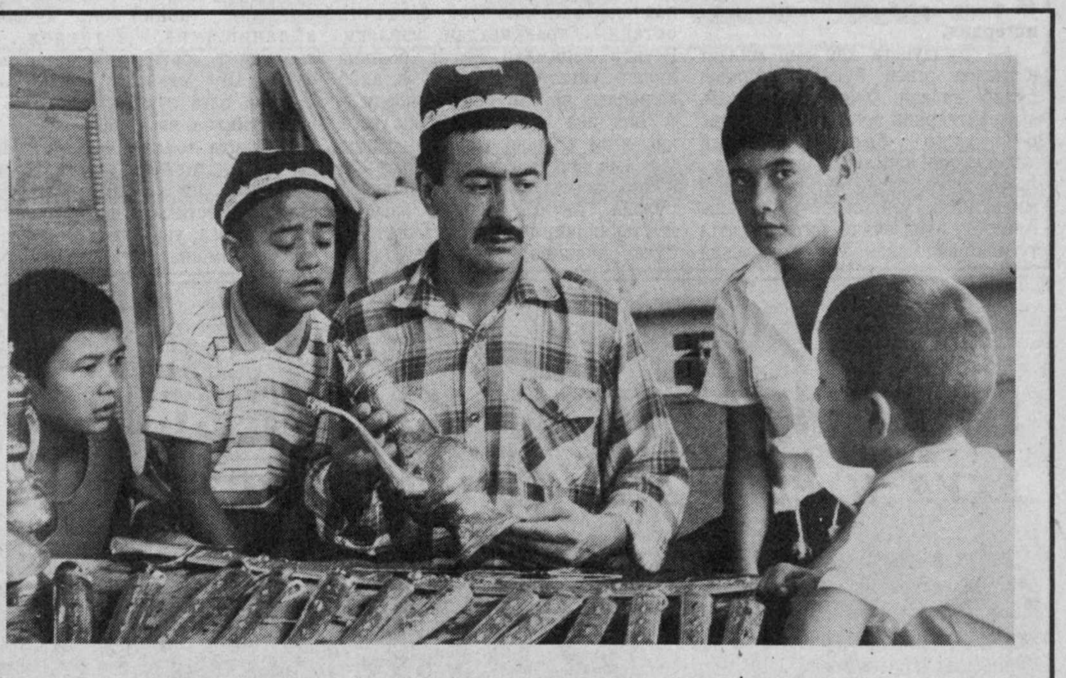

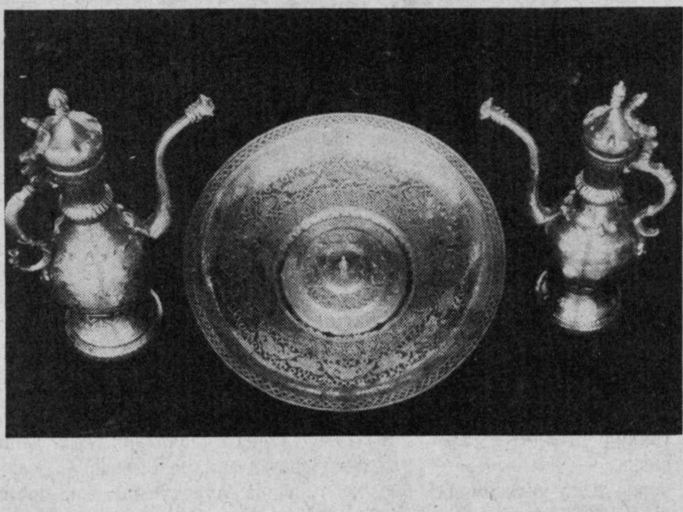

Халқ амалий санъати

БУНЧАЛАР ЧИРОЙЛИ, ТАРОВАТЛИ БУ!

Халқимиз амалий санъати жуда қадим тарихга эга. Эҳ-ҳей, қўли гул усталаримиз ясаган мумтоз санъат намуналари асрлар оша олам аҳлининг озмунча ҳайрат-у, таҳсинига сазовор бўлмаган, дейсиз. Ўтган асрнинг охири, XX асрнинг бошларида ўзбекистонлик ҳунармандлар ижодий маҳсули ўндан зиёд жаҳон кўргазмаларида фахрли ўринларни олган. Ҳунармандларимиз 1873 йили Венадаги, 1878 йили Париждаги, 1888 йили Копенгагендаги, 1889 йили яна Париждаги, 1893 йили Чикагодаги, 1897 йилда эса Париж ва Стокгольмдаги, 1900 йили яна Париж-у, 1902 йили Глазгодаги, 1906 йили Милан-у, 1907 йили Бардодаги, 1910 йили Париж, 1914 йили Берлин ва Лондондаги бутунжаҳон халқ амалий санъати кўргазмаларида олган қатор олтин, кумуш ва бронза медаллар, фахрий зарбоф тўнлар-у, ёрлиқ ва ва дипломлар ҳам юқоридаги фикрларимизнинг далили бўла олади, деб ўйламиз.

"Оққан дарё оқмасдан қолмас", деган мақол бекорга асрлар оша яшаб келмаётир. Сиз кўриб турган ушбу суратлар ҳам қадим анъаналаримиз тирилаётгани, бобомерос ҳунармандчилик санъати ҳам қайта дунёга келаётганидан далолатдир...

Шавкат НОСИРОВ
"Туркистон" мухбири.

Бор бўлинг, яхшилар!

- *Табиий серпуштлилик*
- *Ҳаётдан ортда қолмайлик*
- *Амалда синаб кўрилаётир*

Ҳаётда шундай инсонлар борки, улар бутун умрини эл-юрт, халқ ишига бахшида этишади. Аҳат ака Самадов ҳам ана шундай кишилардан. У ярим асрга яқин фаолиятини чорвачиликка, хусусан, қоракўлчиликни ривожлантиришга сарфлаб келаётир. Мен унинг собиқ СССР даврида омади чопмаган дамларни, айрим шахсиятпараст раҳбарларнинг тазйиқига учраб, ноҳақ ишдан бўшатилган кезларини яхши эслайман. Лекин унинг интилишига, бардошига, иродасига қойил қолмасликнинг сира иложи йўқ. Барисига чидади. Ҳатто фан номзоди унвонини олишга бир баҳя қолганида илмий кенгаш рухсат бермади. Аҳат ака олиб борган илмий изланишлар нечоғлик аҳамиятли бўлмасин, баъзи шахслар томонидан тан олинмай келинди. Бироқ у сира иккиланмади. Кескин қаршиликларга қарамай илмий кузатишлардан воз кечмади. Ойнинг ўн беши ёруғ, ўн беши қоронғу деганларидек, у, ҳам ниҳоят ойдин дамларга етиб келди. Барча ташвишлар ортда қолди. Аҳат ака айни пайтда қишлоқ хўжалик фанлари номзоди, қоракўлчилик бўйича етакчи матахассис олимлардан бири. Энг қувонарли томони шундаки, Аҳат Самадовнинг бевосита ташкилотчилик ва ташаббуси билан қоракўлчиликда янгилик яратилди. Қанақа янгилик, дейсизми? Усмон Юсупов туманидаги Ғафур Ғулом номли давлат наслчилик заводининг бош чўпони Норбой Чўянов отарида табиий эгиз туғадиган зотдор қоракўл қўйлар суруви таркиб топди.

Янгилик ҳақида кейинроқ фикр юритсак-да, муштарийларимизни аввало биз юқорида таъкидлаган Аҳат аканинг фан йўлидаги илмий кузатишлари билан таништирсак. Маълумки, 1950-1960 йилларда қоракўлчиликда СЖК (бўғоз байтал қонидан олинган зардоб) препаратидан фойдаланиш оммавий тус олиб кетди. Бунда СЖК препарати совлиқлар баданига юборилиб, меъёрдан ошиқ серпуштликка эришилди. Сифат орқасидан эмас, сон ортидан қувилди.

Шундай натижаларга эришилдики, ҳатто отар эгаси бўлган чўпон-чўлиқнинг ўзи ҳам лол қолди. Вилоятда, қолаверса республикада тўл даврида ҳар юз бош совлиқдан 200-250 тадан қўзи олган қўйчивонларнинг сафи йил сайин ортиб борди. Ўзингиз ўйланг, битта совлиқ ан 2 тадан ҳатто учтадан қўзи олинди. Кўплаб қўйчивонларимиз шу даврда сохта унвону шон-шарафга муваффақ бўлишди.

ЭГИЗ... ВА ДУРКУН ҚЎЗИЛАР

Шундай ҳоллар ҳам бўлдики, СЖК дан фойдаланмаган қўйчивонга жазо ҳам кўрилди. 1970-1975 йилларга келиб қоракўл қўйлар СЖК оқибатида майдалашиб, вазни ҳам шунга яраша бўлиб қолди. Совлиқлардаги бу ҳолат албатта қўзиларга ҳам салбий таъсир кўрсатди. Қоракўл териларнинг ҳажмини айтмайсизми? Олдинги ҳажмидан 25-32 фоизга кичиклашди, сифати эса 5-7 марта ёмонлашди. Умуман қоракўл терилар давлат талабларига мутлақо мос келмай қолди. Жаҳон бозорида бир вақтлари энг юқори баҳоланган қоракўл терилар, ҳеч вақога арзимай қолди.

йўқота бошлади.

Энг ачинарли томони шундаки, табиий серпушт ирсий қувватга эга бўлган она қўйлар СЖК га дош беролмай, нобуд бўла бошлади.

СЖК дан фойдаланиш нотўғри эканлиги ҳаётда ўз исботини топгач, бу муаммони илмий асосда ҳал қилиш, аниқ таклиф ва мулоҳаза билан чиқиш вазифаси олимлар, тажрибали қўйчивонлар олдига кўндаланг қилиб қўйилди. Биз қаламга олган заҳматкаш инсон Аҳат ака Самадов ҳам СЖКга қарши имлий кузатишлар олиб борди. 5 йиллик меҳнати, яъни 1971-1975 йилларда Муборак давлат наслчилик заводи базасида олиб борган илмий кузатишлари чиппакка чиқди. Баъзи бир СЖК тарафдорларининг тазйиқи ва айрим шуҳратпараст, мансабпараст вилоят раҳбарларининг эътиборсизлиги оқибатида у фан номзоди деган шарафли номни ололмади. У илм қанчалик елиб-югурмасин, ҳаммаси бекорга кетди. Устига устак вилоят партия қўмитасининг аралашуви билан Бутуниттифоқ қоракўлчилик илмий-тадқиқот институтининг Қашқадарё бўлими мудири вазифасидан четлатилди.

Хайриятки, 1984 йили СЖКдан фойдаланиш мутлақо ман этилди. Бу хушхабар Аҳат акани бениҳоя қувонтириб юборди. У қанчонлардир шундай бўлишини биларди. Ўн йил аламзада бўлган қалб яна жўш урди. Аҳат акани илмий кузатишларини ва унинг интилишини билган раҳбарлар таклифи билан у яна олдинги лавозимга тикланди. Етакчи олим, профессор М. А. Кошевой раҳбарлигида илмий кузатишларини қайтадан давом эттирди. Қоракўл қўйлар серпуштлигига табиий ҳолатда эришиш мумкинлигини диссертациясига қўшимча боб қилиб киритди. Тўрт йил Усмон Юсупов туманидаги Ғафур Ғулом номли давлат наслчилик заводининг Норбой Чўянов бошлиқ отарида илмий кузатишлар олиб борди. 1990 йилда қишлоқ хўжалик фанлари номзоди деган шарафли унвонга муяссар бўлди.

Аҳат ака Самадов қоракўл қўйларининг табиий серпуштлилигини ошириш селекцияси бўйича ўтган давр ичида анча-мунча ишларни амалга оширди. Вилоят рўзномаларида унинг 20 дан ортиқ мақоласи босилиб чиқди. Шу мавзуда унинг китоб ва брошюраси республикада чоп этилди. Унинг қилган ишлари методик кўргазма сифатида вилоят ва туманларнинг деҳқончилик-саноат давлат-кооператив уюшмаларига юборилди.

Энди у яратган янгилик ҳақида тўхталадиган бўлсак, бугунги кунда Норбой Чўяновнинг отари ҳақиқий тажриба мактабига айланган. У шу отарда илмий кузатишларини бош чўпон Н. Чўянов ва бош зоотехник М. Рустамовлар билан ҳамкорликда давом эттириб, ҳар юз бош совлиқдан табиий ҳолда 125-130 тадан соғлом қўзи олиш мумкинлигини амалда исботлади. Қоракўл териларнинг сифати яхшиланиб, биринчи нави кўпайди. Энг муҳими совлиқларнинг табиий серпуштлилигини ошириш йўли билан кўплаб эгиз қўзи олиш мумкинлигини илмий равишда асослаб берди.

Аҳат ака Самадов айни пайтда Қарши қишлоқ хўжалик техникумида ўқитувчи бўлиб ишламоқда. У бўш пайтларини Ғафур Ғулом номли завод қўйчивонлари ҳузурида ўтказади.

— Ҳаёт ривожланишда экан, мен ҳам ҳаётга қараб қадам ташлашим керак,— дейди биз билан суҳбатда Аҳат ака Самадов. — Докторлик диссертациясини ҳимоя қилиш устида иш олиб бораяпман. Мавзуим битта. У ҳам бўлса, қоракўлчиликдан қўйларнинг табиий серпуштлигини ошириш йўли билан кўпроқ соғлом эгиз қўзи олишга эришишдир. Шу боис ҳозир битта отарда эмас, заводда табиий эгиз туғилган совлиқлар отарини кўпайтириш ва наслли қўчқорлар етиштиришни йўлга қўйишга ҳаракат қилаётирман. Очиғи ҳаракатларим, интилишларим зое кетмаяпти. Қилган ва қилаётган ишларим ҳозирча ўзимни қониқтиради. Мен учун бундан ортиқ бахт бўлмаса керак. Чунки, инсон қачонки, ўзи қилаётган ишга қониқиш ҳосил этаркан, кундан кун ҳаётга, яшашга бўлган қизиқиш ортиб боравераркан.

Ҳа, жамиятимизда Аҳат акадек заҳматкаш кишилар қанчалик кўпаяверса, мустақил Ўзбекистонимиз салоҳияти шунчалик қудратли бўлишига шак-шубҳа йўқ.

Аҳрор САМАРИДДИНОВ.
"Туркистон" мухбири.

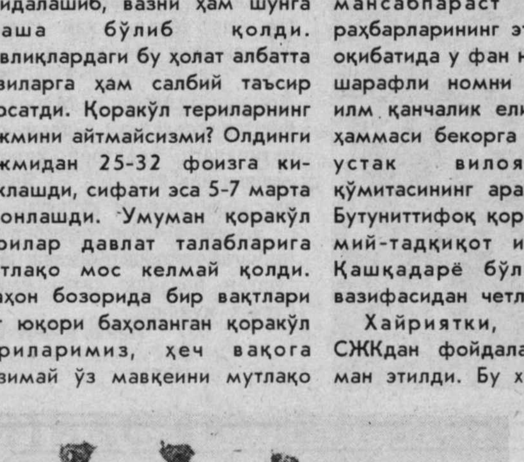

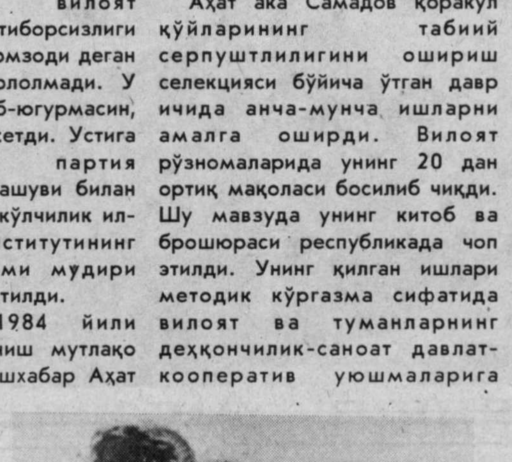

СУРАТЛАРДА: СЖК туфайли кичиклашиб борган қоракўл терилар: наслдор қўчқор: бош чўпон Н. Чўянов ва Аҳат ака Самадовлар эгиз қўзилар ҳолатини кўздан кечиришмоқда.

Шу сонга хабар

ЯККАБОҒДА БАҲС

Яқинда Яккабоғнинг Татар қўрғонида республика ёш саёҳатчиларининг навбатдаги анжумани бўлиб ўтди. Унда Тошкент ва Навоий вилоятларидан ташқари барча вилоятлар ва Қорақалпоғистон Республикаси вакиллари иштирок этишди.

Мусобақа Амир Темур ғорига уюштирилган сайр (поход) билан бошланди. Сайр чоғида ўқувчилар табиат ва ҳайвонот олами, тоғ жинслари ҳақида маълумотлар йиғишди. Шифобахш гиёҳлардан, турли маъданлардан намуналар тўплашди ва шу соҳада ўзаро беллашишди.

154 ўқувчи қатнашган бу қизиқарли мусобақа республикамиз мустақиллигининг уч йиллигига бағишланди.

Исмоил ОТАЖОНОВ.

Истиқлол — менинг тақдиримда

Жамол КАМОЛ:

"ДУНЁДАН УЗИЛИШГА ҲАҚИМИЗ ЙЎҚ"

— Жамол ака, шундай бир қутлуғ айём кунлари арафасида сизни тўлқинлантираётган ўй-фикрлар билан танишишни истардик.

— Бу дунёга ҳар бир миллат истиқлол эгаси бўлиб, мустақил бўлиб келади. Унинг истиқлоли, эрку ихтиёрини бошқалар топтайди. Бу худо берган илоҳий ҳақ-ҳуқуқни топташ билан баробар. Аммо бу хўрлик, бу ҳақирликка миллатнинг ўзи сабабчи бўлади. Аввало у аҳил бўлиб, битта муштта тугилиб яшамайди. Миллат орасида ҳар хил низо, иғво, айиримачилик, гуруҳбозлик, тафриқа авжга чиқади. Миллат майдалашади, парчаланади, жаҳолат ботқоғига ботади. Тараққиётдан узилади. Шунда ғанимлар унинг бошида қилич ўйнатиб, милтиқ ўқталиб келишади ва оёқ ости этишади.

Биз ана шундай аянчли қора қисматни бошдан кечирдик. Энди уни яна бир бор такрорлашга йўл қўйиб берсак, уят, шармандалик бўлади. Айтмоқчиманки, бизнинг мустақилликни мустаҳкамлашдан бўлак йўлимиз йўқ. Дунё сафига кириш, дунё билан бир қаторда юришдан бошқа йўлимиз йўқ. Дунёдан узилишга ҳаққимиз йўқ. Дунёнинг табиий бир қисмига айланишимиз, истиқлол ва тараққиёт юртига айланишимиз зарур. Шу маънода шундай бир шиорни олға сургим келади:

Истиқлол ва тараққиёт —
Ватанга толмас қўш қанот!

Биз истиқлол ва тараққиёт йўлидан боришимиз даркор. Нимаики истиқлол ва тараққиётга ёрдам берса, уни бажонидил қабул қилиб, нимаики унга ҳалал берса, кескин рад этиш лозим.

— Кейинги уч йил тарихан қисқа вақт бўлишига қарамай, Ўзбекистонимиз учун оламшумул воқеаларга бой бўлди. Сиз шулардан қайси бирини алоҳида воқеа деб ҳисоблайсиз?

— Ватан тақдирига алоқадор янгилик, ўзгаришларнинг барчаси ҳам биз фарзандлар учун алоҳида воқеадир. Унинг катта-кичиги бўлмайди. Юртимиз ялови Бирлашган Миллатлар Ташкилоти қароргоҳи қошида ҳилпираган кун ҳам, халқимизнинг улуғ байрами Наврўзи оламнинг қайта ташрифи ҳам ҳаётимда ўчмас из қолдирган. Ўзбек ёзувчи ва шоирларининг асарлари бир қатор хориж давлатларида чоп этилгани ҳам мени хурсанд қиладиган ҳодисалар сирасига киради.

Уч йилдан буён Ёзувчилар уюшмасига раҳбарман. Асосий шиоримиз — мустақиллик учун хизмат қилиш олий бахт эканлигини халқ онгига, шуурига сингдириш. Эл-юрт шаънига отилаётган тошларга ўз муносабатларимизни билдириб боряпмиз. Жириновскийга ўхшаш вайсақиларнинг ғаразли чиқишларига ҳам жим қараб турганимиз йўқ.

— Янглишмасам, бу йил уюшма ўзининг 60 йиллик тўйини нишонлайди...

— Ҳа, Президентимиз чиқарган фармонга асосан бу тантаналар шу йилнинг ноябрида бўлиб ўтади. Ҳукуматимиз раҳбарининг бу санага нисбатан бундай эътибори биз ёзувчиларга билдирилган катта ишончдан далолатдир. Бундан ташқари яқинда эллик нафар ижодкорнинг уй-жой билан таъминлангани ҳам тўйимизга ажойиб тўёна бўлди.

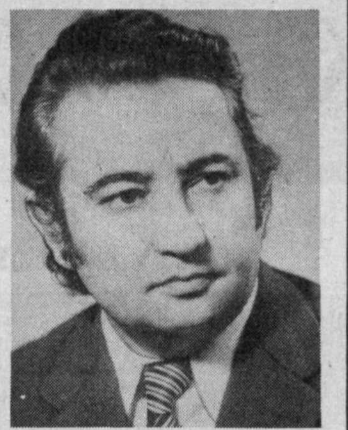

СИРОЖИДДИН гурунглашди.

Газета саҳифаланаётганда:

ШОДЛИК ЙЎЛГА БОШЛАДИ МЕНИ...

Истиқлол байрами арафасида Ёшлар Иттифоқи Навоий вилояти қўмитаси ажойиб тадбирлар ўтказишди. Аввало вилоятнинг энг илғор ёш пиллакорларию ғаллакорлари, пахтакорлари Навоий шаҳридаги "Кондор" кафесида жамулжам бўлишди. Пешқадамларга мана шу ерда вилоят ёшлар ташкилотининг байрамолди совғалари топширилди.

Куни кеча Хатирчи туманида йигирма нафар ёш келин-куёвнинг бахт тўйи бўлиб ўтди. Унинг ташаббускори ва ҳомийси вилоят ёшлар ташкилотидир.

—Бу тадбирларни ўтказишдан мақсад — ёшларимизнинг янгидан-янги ютуқлар, яратувчилик ишига илҳомлантиришдан иборат, — дейди Ёшлар Иттифоқи вилоят қўмитасининг биринчи котиби Улуғбек Мусаев. — Тўйлар ҳаётимизга файз бағишлайди.

Айни кунларда вилоят ташкилоти ташвиқот гуруҳи Қизилтепа, Навбаҳор, Хатирчи туманлари сари йўл олишди, улар жойларда бўлиб ёшлар билан мулоқотлар ўтказишади, табиийки, суҳбат мавзуи:

она Ватан ва унга муҳаббат, истиқлол олдидаги бурч...

Б. ҲОТАМОВ,
Навоий вилояти.

Келгуси сонда:

- **Қадриятлар—қалб булоқлари**
- **Киндик қони томган ер**

Истиқлол фарзандлари

ПРЕЗИДЕНТГА ХАТ ЁЗГАН БОЛА

ЁХУД 11 ЁШИДА 10 СИНФДА ЎҚИЁТГАН АЪЛОЧИ ҲАҚИДА

МУРОДЖОН МИРЗО ҳақида бутун жумҳуриятда овоза тарқалди. Ёшгина боши билан Президентга хат ёзибди. Ўзи 11 ёшда-ю, аммо 10-синфда ўқиётганмиш.

Бировлар ишонмади, нима, 1 ёшида 1 синфга борганмикан? Ота-онаси "катта"роқдир-да. Ким нима деса деди. Мурoджон тенгдошлари тугул катталарни ҳам ҳайратда қолдирди.

У билан суҳбатлашиш, дийдорлашиш ниятида уни ахтаришга тушдим. Арпапоя кўчасида туришини айтишди. Телефон қилиб уни огоҳлантириб, Арпапоя кўчасига йўл олдим. Кетаяпман-у, ўзимдан 8 ёш кичкина боланинг иқтидорига қойил қоламан. Суҳбатимиз қандай кечаркан, одамлар айтганидай, онаси "каттароқ" бўлса... Шу хаёллар билан Арпапоя кўчасига кириб қолибман. Номерсиз уйлардан 7 уйни ахтараётганимда бир тўда болакайлар келиб қолишди. Улардан сўрасам, бир-бирларига қараб елка қисишди...

— Мурoджонни танийсизлармi?..

Гапим тугамасдан улар чувиллашиб қолишди:

— Президентга хат ёзган Мурoджонми?

Болалар олдинга тушиб йўл кўрсатишди...

7 а рақами қўйилган кичкинагина дарчага ўрнатилган қўнғироқни босдим. Ичкаридан "шип-шип" овоз келди. Дарчанинг тирқишидан бир бола мўралади. Бўйи етти қарич

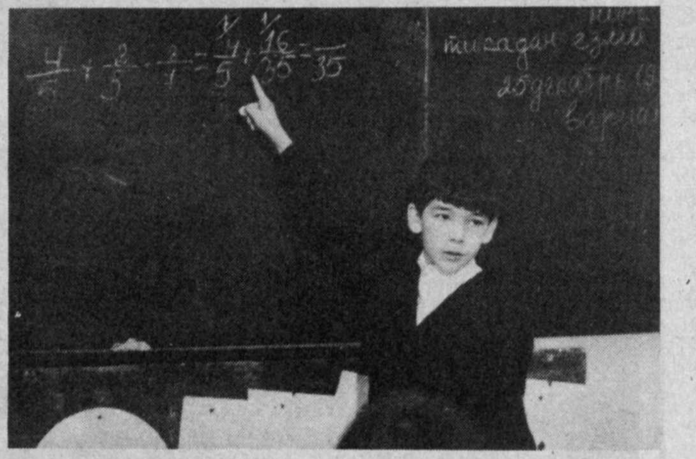

келадиган бола мени ичкарига таклиф қилди.— Ким бор? — дедим. — Ҳеч ким. — Мурoджон бирор ёққа чиққанмиди?

— Мен Мурoджонман!

Қаҳрамоним шу бола эканлигидан қувондим.

— Опам ҳам ҳозир келиб қоладилар...

Ҳали бир-биримиз билан танишиб улгурмасимиздан Мурoджоннинг онаси кириб келди...

АМАКИ-Ю ТОҒАСИГА ЎХШАГАН БОЛА

ТУРСУНОЙ МАҲМУД ҚИЗИ. Асли чустлик, Халқ таълими бошқармасида ишлайди. Бошланмаган суҳбатимиз давом этиб, Турсуной опа билан гурунглашиб қолдик.

— Бўладиган бола бошидан деганлари рост экан. 4 боламнинг ичида Мурoджоним бошқача бўлиб туғилди. Ўзи уни қиз бўлишини истагандик. Битта қизимизга эш бўлади, деб. Худо ўзи бизларга атаб берган экан. Ўғил туғилганда отаси "кел, шунинг исмини Мурод Мирзо қўямиз", дедилар. Икки ёшлигида "Алифбе"ни ўзлаштирди. Бир куни таксида кетаётсак, "чекиш мумкин эмас" деб ўқиб қолди. Шофёр: "мен ўқимадим, сизнинг ҳам гапирганингизни эшитмадим", деб менга ҳайрон боқди. Аввалига унга унчалик эътибор бермадим. Бирор жойда эшитиб қолган гапини қайтарса керак-да деб. 3 ёшда қанақа ёзувни кўрса қийналмай ўқийдиган бўлди.

— У билан алоҳида шуғулланармидингиз?

— Қайда, мен рўзғор иши билан бўлиб, тўғриси, ўзимга қарашга ҳам вақт тополмасдим. Отаси ишга кетадилар, акалари, опаси мактабга. Шу боламнинг ўзи ўзи учун курашди.

УНИВЕРСИТЕТ (уларнинг уйи Иқтисодиёт университети олдида) деразалари олдига бориб, лекцияларни тингларди. "Мана шу домлалар мени ҳам ўқитади", дерди.

— Авлодларингизда шунақалар борми?

— Мен ўзим асли чустликман. Отаси ХоразмнингУрганчидан. Укаларим ҳаммаси математик. Мурoджоннинг математикага қизиққани шундандир?.. Амакиси Қаландар мактабда тарихдан дарс беради. Бир ўқиганда битта китобни ёд олади. Ё шунга тортдими...

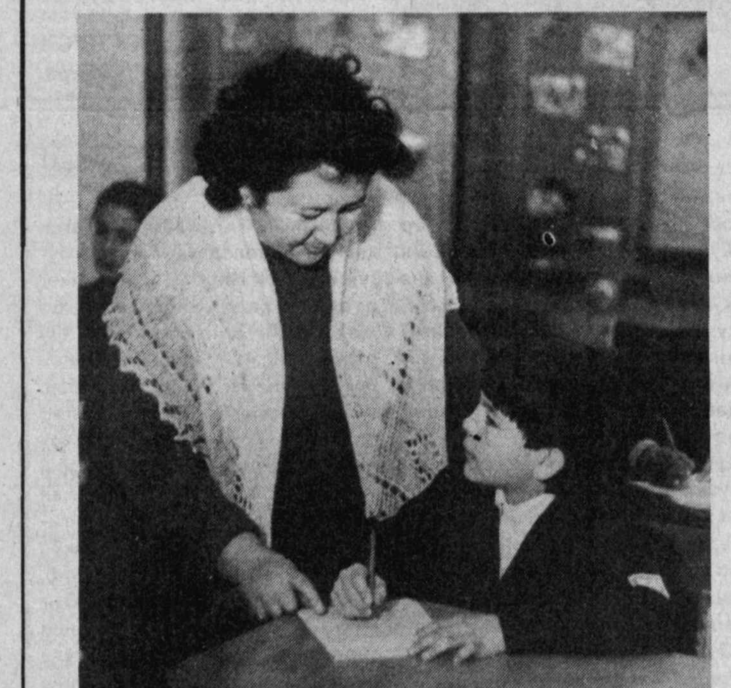

ПРЕЗИДЕНТ БИЛАН УЧРАШГАН БОЛА

Мурoджон Мирзо Шариф ўғли. 1983 йил 21 декабрда туғилган. Пойтахтдаги 84, 287-мактабларнинг собиқ ўқувчиси, Иқтисодиёт Университети қошидаги лицей талабаси.

—Президентга "насиб этса, ...Республикамиз мустақиллигини мустаҳкамлаш учун бор кучимни, билимимни аямайман", деб ёзгансан. Буни ким ўргатди сенга?

— **ХАТ** ёзиш нияти ўзимда туғилди. Ҳеч кимга билдирмай ёздим. 1992 йил августининг ўрталари эди. Кейин юртбошимиздан жавоб хати олдим. 1992 йил 1 сентябрда Мустақиллик майдонида учрашиб, суҳбатлашдик.

***

— Сенга тенгдошларинг ҳавас қилаётган бўлса керак?

— Ҳа.

— Олдин 84-мактабда ўқиган экансан, мактабни ўзгартиришингга нима сабаб бўлди?

— Бир куни телевизорда 287-мактаб математика ўқитувчиси Эникиев Усмон ака чиқдилар. Уларнинг билимлари мени лол қолдирди. Онамни ҳол-жонларига қўймай ўша мактабга бордик. Мени синаб кўришиб, шу мактабга қабул қилишди.

— Синфдан-синфга кўчишлар, янги дўстлар орттириш жонингга тегмадими?

— Йўқ, мен кўпроқ мустақил уйда тайёрланаман.

— Қайси фанлар сенга ёқади?

— Математика, физика, география.

— Энг яқин ўртоғингнинг энг ёмон кўрган фанлари шу бўлса нима қилардинг?

— Унга ҳам шу фанларни ўргатиб қизиқтирардим. Агар, тушунса, булар осон фанлар.

— Мурoджон, чет давлатларга бориш ниятинг борми?

— Америкада ўқисам дейман. Имтиҳон топширсам, опам рухсат бермадилар. Мустақил турк, инглиз тилларини ўргандим.

— Ёзги каникулда нима ишлар қилдинг?

— Шоҳимардонда дам олиб қайтдим. Водийдаги ихтисослашган лицей ҳаёти билан танишдим. У ерда ҳам талантли болалар кўп.

— Адабиёт вакилларидан кимлар ёқади?

— Шоир Муҳаммад Юсуф.

— Нималарни орзу қиляпсан?

— 12 ёшимда Иқтисодиёт университетига ўқишга киришни ва келажакда ҳуқуқшунос, иқтисодчи-олим бўлишни.

— Ниятинг илоё рўёбга чиқсин.

***

Мен Мурoджон ва Турсуной опалар билан узоқ суҳбатлашдим. Истиқлолнинг меваси Мурoджоннинг бўйнига тумор илгим келди. Илоё унга кўз тегмасин.

Мурoджон! Илоё етти муччанг соғ бўлсин! Сендан ва сенинг тенгдошларингдан халқимизнинг умидлари катта. Юз йилдан ортиқ вақт мобайнида мевали дарахтларимизнинг тубига болға уришди. Урган болғалари илдизларни янчолмади, янчишга болталари дош беролмади. Чунки бу илдизларни буюк пирларимиз, боболаримиз қонлари билан суғориб кетган эдилар. Сен ҳам ўша буюклар Ал-Хоразмий, Улуғбек, Фаробий, Ибн-Синолар зиёсидан қониб ичган эл авлодисан. Уларнинг номлари дунё тилларида янграмоқда. Сенинг ҳам номинг бугундан Истиқлол билан бирга янграмоғи керак. Зеро, бу юрт буюклар юртидир.

Мурoджон олдимга бир талай газеталарни қўйди. Буларда унинг сурати ва юртбошига ёзган хати бор эди. Менинг ҳам ўртоқлари сингари унга ҳавасим келди.

— Мана булар Президентимизнинг Мурoджонга берган совғалари,—деди опаси қутичадаги электрон ҳисоблаш машинасини кўрсатиб. — Яна анча нарсалари музейга қўйилган.

Элимиз-юртимиз учун бир сония тинмаган юртбошимизнинг назари тушган боладан катта умидлар кутмоқ мумкин.

Лайло КАРИМОВА.

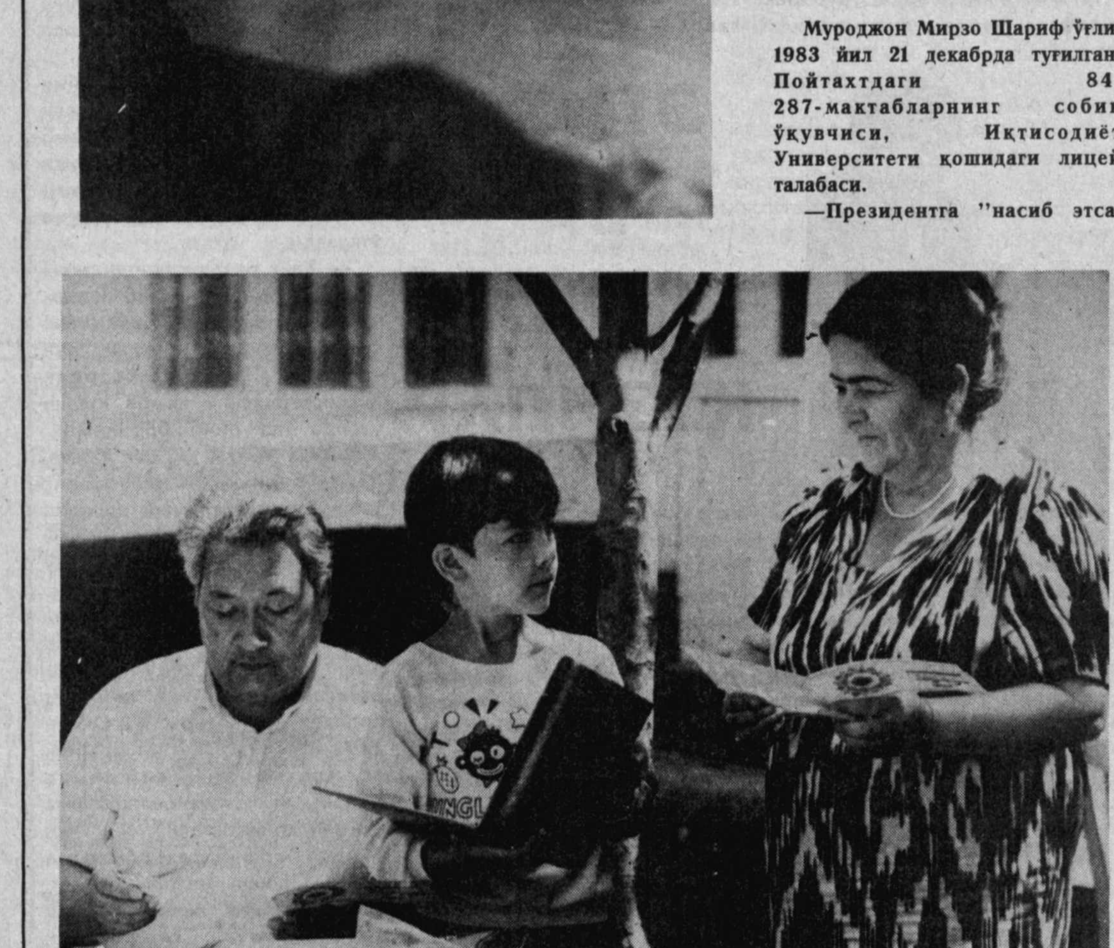

Ҳозирги ёшлар

Алишер ТЕШАБОЕВ,
Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи Марказий Қўмитаси биринчи котиби

ШУКУҲЛИ КУНЛАР ҚУВОНЧИ

Мана, юртимиз истиқлолга эришганига уч йил бўлди.

Мустақиллик... Неча-неча авлодлар орзу-армони эди.

Баъзан ўзимча ўйлайман.

Ҳақиқатдан ҳам бахтли авлод эканмиз. Она-Ватан истиқлолини ўз кўзимиз билан кўрдик. Унинг ҳар бир қадамига гўдак каби қувонамиз. Келажаги буюк давлатнинг илк пойдеворини қўйишда қатнашяпмиз.

Юртимизда аждодларимизнинг орзуси бўлмиш ҳурлик ва озодлик шабадалари эса бошлаганига қисқа вақт ўтган бўлса-да, шахсан Президентимиз муҳтарам Ислом Абдуғаниевич Каримов ва ҳукуматимиз томонидан талай хайрли ишлар амалга оширилди. Бирин-кетин Конституциямиз, байроғу туғромиз, мадҳиямиз қабул қилинди. Юртимиз жаҳон ҳамжамиятининг тенг ҳуқуқли аъзоси бўлди. Мамлакатимиз ҳудудида муомалага пул бирлиги сифатида миллий сўмимиз киритилди. Энг муҳими эса юртимизда тинчлик барқарор, иқтисодиётимизда катта ислоҳотлар кетяпти. Халқимизнинг ижтимоий, маънавий ҳаётида ҳам ижобий ўзгаришлар рўй берди.

Айниқса, бунинг натижасида келажак соҳиби бўлган ёшларнинг, таъбир жоиз бўлса, мустақиллик учун кураш даври йигит-қизларининг Ватан равнақи йўлидаги фаоллиги янада оширди. Уларда ташаббускорлик, яратиш, бунёдкорлик, янгиликка интилиш туйғулари тобора жўш урмоқда. Бугун ҳаётимизнинг қайси жабҳасини олиб қарамайлик, ёшларнинг фидокорона меҳнатининг гувоҳи бўламиз. Энг муҳими, улар шу муқаддас юртнинг гуллаб-яшнаши учун ёниб яшаш кераклигини чин дилдан ҳис этишмоқда.

Истиқлолимизнинг уч йиллик тўйини муносиб кутиб олиш ниятида ташкилотимиз атрофига уюшган республика йигит-қизлари ҳам қизғин ҳозирлик кўришди. Марказқўм ташаббуси билан таниқли ижодкорлар, санъаткорлар билан учрашувлар уюштирилди, "Ёшлик" студияси билан ҳамкорликда "Истиқлол фарзандлари" рукни остида барча вилоятларда ёшлар ҳаёти ҳақида туркум эшиттиришлар тайёрланди. Тошкент, Фарғона вилоятларининг туманларида байрам муносабати билан "Ёшлар сайллари", "Уч авлод учрашувлари" каби хайрли тадбирлар ўтказилди ва ўтказилмоқда.

Сурхондарёлик тенгдошларимизнинг ғалла ўрими ҳамда ем-хашак тўплаш юзасидан "Шижоатли меҳнатимиз — мустақилликнинг уч йиллигига армуғон бўлсин" шиори остида бошлаган эзгу ташаббуслари республикада умумёшлар ҳаракатига туртки бўлди. Яқинда Наманганда ўтган ёш ижрочиларнинг "Водий булбули" кўрик-танловида қўшни Ўш, Хўжанд ва Жалолобод вилоятларининг вакиллари ҳам иштирок этгани эса ташкилотимизнинг қардош халқлар ўртасидаги маданий алоқаларини мустаҳкамлаш йўлидаги хайрли интилишларидан бири бўлди.

"Буюк аждодларимизнинг анъаналарига садоқатли ёшлар ҳукуматимизнинг ислоҳотчилик тадбирларида ташаббус кўрсатиб фаол иштирок этаётганлари ҳаммамиз учун қувонарли",— деган эди Президентимиз навбатдаги қурултойга йўллаган табригида. Дарҳақиқат, республика аҳолисининг қарийб 60 фоизини ташкил этадиган қатлам учун бу жуда катта шараф ва айни чоғда юксак масъулият юклайдиган ишончдир... Биз доим ана шу ишончга муносиб бўлиш учун бор куч- ғайратимизни сафарбар этаверамиз.

... Қилинадиган ишлар эса ҳали талайгина.

Биз бир қанча лойиҳалар устида иш олиб бормоқдамиз. Шу йилнинг октябрь ойида Марказий Осиё мамлакатлари тиббиёт ходимларининг Халқаро "Ҳамшира-94" кўрик-танловини Бухоро шаҳрида ўтказамиз. Яқин келажакда турли мамлакатлар ёшлар ташкилотлари билан амалий дўстона ҳамкорлик алоқаларини янада ривожлантиришни режалаштириб қўйдик.

Юртимизнинг улуғ шодиёнаси кунида инсон қалбида фақат энг нафис туйғулар намоён бўлади.

Мустақиллигимизни янада мустаҳкамлаш, фуқаролар осойишталигини ва Ватанимиз тараққиётини таъминлашда биз ёшларнинг бир мақсад сари якдил, бир тан, бир жон бўлиб ишлашимиз бениҳоя муҳимдир. Қолаверса, бу борадаги халқимизнинг "Бирлашган ўзар..." нақлига амал қилган ютади. Шуни қатъий ишонч билан айта оламанки, Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи худди шу ўгитга амал қилган ҳолда ёшларни республика раҳбарияти атрофида тобора жипслаштириб, бутун диққат-эътиборни Президентимиз юритаётган одилона сиёсатни қўллаб-қувватлаш ҳамда уни амалга оширишга ҳисса қўшишга қаратмоқда.

Сўзимни мухтасар қилар эканман, барчани қутлуғ байрам билан муборакбод этиб, юртимиз ободлиги ва озодлиги йўлидаги ишларига барака тилайман.

ЖОНАЖОН ВАТАН ПОСБОНЛАРИ

(Боши 1-бетда.)

— Ўзбек халқи тарихида Амир Темур ва Заҳириддин Муҳаммад Бобур каби буюк саркардалар ўтган. Хорижий давлатларнинг ҳарбий академияларида бу саркардаларнинг ҳарбий санъати ўрганилади. Биздаги ўқув юртларида буюк боболаримизнинг тажрибаси ўрганиляптими. Ўзбеклардан зобитлар тайёрлаш масаласи қандай ҳал қилинмоқда?

— Бу масалада бизнинг тутган йўлимиз равшан: анъаналар — армиянинг жони-тани ҳисобланади. Қўшинлардаги, олий ҳарбий ўқув юртларидаги барча таълим-тарбия жараёнлари шунга мувофиқ ташкил этилади. Ижтимоий-сиёсий тайёргарлик пайтларида, тарбиявий иш соатларида Ватанимизнинг шонли ҳимоячилари Тўмарис, Спитамен, Маҳмуд Торобий, буюк давлат арбоблари ва саркардалар Амир Темур, Заҳириддин Муҳаммад Бобур ғоялари ва ишлари ҳақида ҳарбий хизматчиларга сўзлаб берилмоқда. Ўқув юртларимизда эса уларнинг ҳарбий санъати муфассал ўрганилмоқда. Яқинда Ўзбекистон Республикаси Қуролли кучлари академиясини ташкил этиш тўғрисида қарор қабул қилинди. Академиядаги ўқув жараёнида ҳам Амир Темур, Заҳириддин Муҳаммад Бобурнинг ҳарбий санъати батафсил таҳлил қилинди. Ҳозирги пайтда қуролли кучларда ҳарбий таълим тизими ислоҳ қилинмоқда. Ўқув юртлари қўшинлар учун ҳар томонлама тайёргарлик кўрган мутахассислар тайёрлашга ўтди. Республика Вазирлар Маҳкамаси ҳарбий учувчиларга эҳтиёж жуда катталигини ҳисобга олиб, Жиззах олий ҳарбий авиация билим юртини ташкил этиш ҳақида қарор қабул қилди.

Миллий ҳарбий кадрлар тайёрлаш тўғрисида гапирадиган бўлсак шуни айтиш лозимки, ҳарбий билим юртлари Ўзбекистон Республикасининг ҳуқуқий тасарруфига ўтган пайтда бу билим юртларида таълим олаётганларнинг 10 фоизга яқинигина туб миллат вакиллари эди. Ҳозир эса улар 80 фоиздан кўпроқни ташкил этади. Айни пайтда армиямиз Ўзбекистоннинг кўп миллатли армияси эканини таъкидламоқчиман. Бу — армия куч-қудратининг манбаларидан биридир.

— Яқинда Ўзбекистон Республикаси билан Россия Федерацияси ўртасида ҳарбий соҳада ҳамкорлик тўғрисида шартнома тузилди. Россия билан бундай алоқалар тўғрисида, Марказий Осиёда коллектив хавфсизлик чоралари ҳақида батафсилроқ сўзлаб берсангиз.

— 1992 йил 15 май куни Тошкентда МДҲ мамлакатлари коллектив хавфсизлиги тўғрисидаги шартнома имзоланган эди. 1993 йилнинг декабрида МДҲ давлатлари бошлиқларининг Ашгабаддаги учрашувида ҳарбий ҳамкорликни мувофиқлаштириш штабини тузиш тўғрисида қарор қабул қилинди. Давлатимиз ҳамдўстлик доирасида ҳарбий тузилмаларнинг кўп ёқлама ҳамкорлигини мустаҳкамлаш билан бир қаторда Марказий Осиё республикаларининг Россия Федерацияси билан минтақавий ҳарбий ҳамкорлигига катта эътибор бермоқда.

1994 йилнинг март ойида Ўзбекистон давлат делегациясининг Россияга ташрифи чоғида ҳарбий ҳамкорлик тўғрисидаги битим имзоланган эди. Бу битимни республикамиз Олий Кенгаши ва Россия Федерациясининг Давлат Думаси тасдиқлаши керак. Тожикистонда тинчликни сақлаш кучлари таркибида икки мамлакат Қуролли кучлари баҳамжиҳатликда муваффақиятли ҳаракат қилмоқда. Агар битим тасдиқланадиган бўлса, биз минтақада тинчлик ва барқарорликни сақлаб қолиш мақсадида ҳарбий соҳада самарали ҳамкорлик қилишга тайёрмиз, бу ишда кескин муаммоларни сиёсий йўл билан ҳал этишни устувор йўналиш деб ҳисоблаймиз.

— Рустам Ўрмонович, ҳозирги пайтда Мудофаа вазирлиги республика ёшларини ҳарбий ишга ўргатиш юзасидан қандай чоралар кўрмоқда, зобитларни тайёрлаш билан шуғулланадиган ҳарбий лицейлар, Ўзбекистон олий ўқув юртларидаги ҳарбий кафедралар фаолиятида қандай ўзгаришлар бўлмоқда?

— Ўз қуролли кучларига эга бўлган ҳар қандай давлатда аҳолини, айниқса ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялашнинг яхлит тизими бўлиши керак. Бу нуқтаи назар мамлакатни ҳарбийлаштиришга мутлақо дахлдор эмас. Чунки ҳақиқатан ҳам ҳарбий куч мустақилликни сақлашнинг, тинчликни сақлаб туришнинг муҳим омилидир.

Шунга асосланиб, Мудофаа вазирлиги Халқ таълими, Олий ва ўрта махсус таълим вазирликлари, жойлардаги давлат ҳокимияти идоралари, "Ватанпарвар" мудофаага кўмаклашиш жамияти билан биргаликда ёшларни узлуксиз равишда ватанпарварлик, фуқаролик, аскарлик руҳида тарбиялаш тизимини барпо этмоқда. Бу тизим ўрта мактабда йигитларни армияда хизмат қилишга тайёрлаш бўйича машғулотларни, фуқаро олий ўқув юртларидаги 16 ҳарбий кафедрадаги ишларни ўз ичига олади. Республикамизда ҳарбий иш чуқур ўрганиладиган тўртта лицей ишлаб турибди. Бу ўқув юртларини битирган ёшлар ҳарбий билим юртлари курсантлари сафини тўлдиради. "Ватанпарвар" мудофаага кўмаклашиш жамияти ҳам Қуролли кучларимиз учун мутахассислар тайёрлаб бермоқда.

Бу йил "Аскар-94" ҳарбий-спорт ўйинини ўтказдик. Ўқувчи ёшларнинг "шунқорлар" ҳарбий спорт ўйинлари янги асосда қайта тикланмоқда.

— Ўзбекистон халқларининг фахри бўлган миллий гвардия ҳақида ҳам гапириб берсангиз.

— "Мудофаа тўғрисида"ги қонунга мувофиқ миллий гвардия республика Қуролли кучларининг таркибий қисмидир. Биз уни давлат аҳамиятига молик алоҳида вазифаларни ҳал қиладиган қўшилма деб биламиз. Миллий гвардия шахсий таркиб билан биринчи навбатда тўлдирилади, қурол-яроғ ва жанговар техника, ҳарбий анжомлар билан таъминланади. Миллий гвардияда хизмат қилиш ҳақиқатан ҳам фахрли ва масъулиятлидир. Шу сабабли гвардияга жисмоний бақувват, маънавий баркамол йигитлар танлаб олинади. Тажрибали командирлар гвардиячиларни ватан ҳимоячилари — жангчи деган қийин касбга ўргатишади.

Ислом Абдуғаниевич Каримов 1994 йил май ойида Ўзбекистон Олий Кенгашининг сессиясида миллий гвардиянинг фахрий қоровул ротасига юқори баҳо берди. "...Йигитларимиз фахрий қоровулда турипибди,— деди Президент,— худди саралаб олгандек, бир-биридан қолишмайдиган баҳодирлар!" Ислом Каримов жангчиларнинг кийинишига, сафда мағрур туришларига алоҳида эътибор берди.

Жанговар ва махсус тайёргарлик масалаларида миллий гвардия Қуролли кучларнинг бошқа қисмлари ва бўлинмалари учун намунадир.

Кези келганидан фойдаланиб, республикамизнинг барча фуқароларини, Қуролли кучлар жангчиларини, уларнинг ота-оналари ва қариндош-уруғларини мамлакатимизнинг асосий байрами, Ўзбекистон Республикасининг Мустақиллик куни билан табриклайман.

(ЎзА)

Бош муҳаррир Ғаффор ҲОТАМОВ

Туркистон
TURKISTAN

Таъсис этувчи:
ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАР ИТТИФОҚИ МАРКАЗИЙ ҚЎМИТАСИ

газета 1925 йил 8 февралдан "Ёш ленинчи" номи билан чиқа бошлаган.

ТАҲРИРИЯТ:
хатлар ва оммавий ишлар — 32-54-65; ёшлар сиёсати ҳамда фан ва халқ таълими — 32-57-93; ижодкор ёшлар — 32-57-52; иқтисод, қишлоқ ёшлари, спорт ва ватанпарварлик — 32-55-81; ахборот ва бадиий безаш — 32-53-98; тижорат — 32-58-48; қабулхона — 32-56-58.

МАНЗИЛИМИЗ:
[illegible] Тошкент, Матбуотчилар кўчаси [illegible]
Нашр кўрсаткичи: 64607

Газетамиз ҳафтанинг чоршанба ва шанба кунлари чиқади.
Қўлёзмалар ҳамда суратлар муаллифларга қайтарилмайди ва таҳлил этилмайди.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00012. Буюртма Г — 996 42428 нусхада босилди, ҳажми — 2 босма табоқ. Офсет усулида босилган, қоғоз бичими А-2. Босишга топшириш вақти — 21.00. Босишга топширилди — 21.00.